Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rajer Folksblat פרייז 20 גראשען

הײנט 8 זײטען

רײער פאלקסבלאט

אונפארטײאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צײטונג

Nr. 152/1447 | Łódź, Niedziela 1 lipca 928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, י"ג תמוז תרפ"ח | Nr. 152/1447

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

נאך לאנגע און שווערע לײדען איז דעם 23=טען ד. ח. געשטארבען איז בערלין אין עלטער פון 68 יאהר, מײן ליבער מאן, אונזער טײערער פאטער, שװיגערפאטער, גרויספאטער, ברודער און שוואגער

נ. ע. אהרן מאיר גאלאמב

געװ. סוחר פון לאדז

די לויה קומט פאר צוליב אונאפהענגיגע סיבות הײנט, זונטאג, דעם 1=טען יולי ד. י. פינקטליך 2.30 נאכמיטאג פונ'ם טהרה=הויז אויפ'ן בית=החיים, װענען װאס עס טײלען מיט אלע קרובים, פרײנד און בעקאנטע

די אין טיפען טרויער פערבליבענע פרוי, קינדער און פאמיליע.

יודישער בעקער=צעך איז לאדז. װסכאדניא 57.

הײנט, זונטאג ד. 1. יולי ד. י. 6 א זײגער נאכמיטאג קומט פאר די

פײערליכע גרינדונג

פון דעם ערשטען יודישען בעקער=צעך אין פוילען פערבונדען מיט דער

הנוכת הבית פון נײעם לאקאל אין לאדז, װסכאדניא 57

צוזאמען מיט די פײערליכקײטען װערט געריפען קײן לאדז א ראיאן=קאנפערענץ פון די יודישע בעקער=מײסטער=פעראײנען פון לאדזער װאיעװאדזטװע אויף װעלכער עס װעלען בעהאנדעלט װערען אלע אנגעװעהטאגטע פראגען פון פאך. די בעקער מײסטער-פעראײנען און האנדװערקער-ארגאניזאציעס, װעלכע האבען נישט דערהאלטען קײן אײנלאדונגען װערען דורך דעם װעג געבעטען צו שיקען זײערע דעלעגאטען צו דער קאנפערענץ און פײערליכקײטען.

דעלעגאטען דארפען זיך װענדען אין סעקרעטאריאט הײנט פון 9 א זײגער אינדערפריה.

די ארגאניזיר-קאמיסיע.

אכטונג בעקער=מײסטער אין לאדז

װי מיר האבען זיך דערװאוסט האט די ארגאניזיר-קאמיסע צו גרינדען א 2-טען בעקער-מײסטער-פעראײן אין לאדז אונטער דעם מכלומרשטען נאמען בעקער-צעך גענומען זיך די חוצפה און געשיקט אײנלאדונגען צו אונזערע מיטגלידער, אז זײ זאלען אנטײלנעהמען אין דער ערעפנונג פון א 2-טען בעקער-פעראײן אין אונזער שטאדט, אזוי װי דאס איז א פערברעך געגען אונזערע עקאנאמישע אינטערעסען

פאדערן מיר אײך אויף נישט צו לאזען זיך פערפיהרען און גלײך מיט אונז צו פעראורטײלען און פראטעסטירען

געגען דער צושטערונגס-טאקטיק פאר אונזערע עקאנאמישע אינטערעסען און נישט אנטײלצונעהמען אין זײער פײערונג, װעלכע עס קומט בײ זײ פאר הײנט

די פערװאלטונג פון בעקער=מײסטער=פעראײן אין לאדז פאמארסקא 15.

ס'װערן געזוכט

נײטארינס צו טריקא-װעש און נײטארינס צו אבער-לאק נײהען שנײדערינס צו נײהען, קװאליפיצירטע קראפט שפולערינס, גוטע רעפעזירקעס צו טריקא. צו מעלדען זיך נאװאמיעסקא 7 בײ א.

רעכטס ... אק

דער לאנג-יעהריגער בעװאוסטער

האטעל און גלאט-כשר=רעסטאראן

צ. ראזענבלום

פיעטריקאװער 38 פיעטריקאװער 38

גיט ארויס טעגליך מיטאגען צום פרײז פון 3 זל. און 3.75

אויך מי-מילכיגע פרישטיגען = אװענדברויט צום פרײז 1.80

מיט אכטונג צ. ראזענבלום

לאדז, פיעטריקאװער 38, טעל. 11-02.

בעקאנטמאכונג!

דערמיט מאך איך בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז איך בעזיץ

א גרויסע אויסװאהל פאר שטריקערס

גארן מערצעריזירטע, װאלע, בוימװאלע אויך ספעציעל

און װיגאניע אין פערשידענע פארבען און נומערן

צו מעסיגע פרײזען.

פיעטריקאװער 14, פראנט, 1-ער שטאק טעל. 43-57.

מזל טוב.

צו דער פערלאבונג פון מײן ליבען זוהן און אײניקעל

יאסעק גאלדשטײן

מיט פרל. אסתר ליפער

װעלכער איז פארגעקומען אין שעראדז, װינשען מיר פיל גליק. זאל זײער לעבענס-װעג מיט בלומען בעצירט זײן.

מוטער און באבעשי.

װיכטיג

פאר שטריקער און סװיטערמאכער!

כ'בעזיץ א גרויסען לאגער פון פערשידענע סװיטער=װאל און בוימװאלע אויך געפארבטע און מערצעריזירטע גארן צו ביליגע פרײזען.

קומט און איבערצײגט אײך!

M. HEBER

Nov ... ska 20, Tel. 39-59

אכטונג. גאלאנטעריע-סוחרים! דעטאליסטען

אין צוזאמענהאנג מיט'ן אויסמעסטען דעם ... ער, פאדערן מיר אויף אלע מיטגלידער און נישט-מיטגלידער אונבעדינגט צו קומען אין אונזער פעראײן פיעטריקאװער 6 הײנט, זונטאג, דעם 1-טען יולי, 8 אין אװענד אויף א

פערזאמלונג

װאו עס װעט בעהאנדעלט װערען די פראגע פון אונזער װײטערדיגער עקזיסטענץ. מיט דעם נישט קומען צו דער פערזאמלונג, ברעכט איהר אלײן אונטער אײער עקזיסטענץ.

מיט אכטונג די פערװאלטונג.

פון דער גאלאנטעריע=סעקציע, פיעטריקאװער 6.

... ערהאלונג

פא...

ד... סמעטיק

נור... ומעריע

מארשאל פילסודסקי ערקלערט

פאַר וואס ער איז געוואָרען אויס פרעמיער-מיניסטער.

וואַרשאַ, 30. (טעלעפאָניש). דער מאַרשאַל פילסודסקי האָט היינט פערעפענטליכט אַן ערקלערונג וועגען די סיבות פאַרוואָס ער האָט אָוועקגעגעבען זיין אמט אַלס פרעמיער, די ערקלערונג האָבען נאָר בעקומען די צייטונגען, וועלכע האָבען בעצייטענס בעוויזען איינצוצאָהלען אַ 500 זלאָטעס, וועלכע וועלען פערווענדעט ווערען אויף אַ וואוילטעטיגען צוועק.

* *

בערלין, 30. (ראַדיאָ). די בערלינער ראַדיאָ-סטאַציע האָט נעכטען שפעט ביינאַכט איבערגעגעבען אַ קורצען אינהאַלט פון דער ערקלערונג פון מאַרשאַל פילסודסקי. דער מאַרשאַל האָט געזאָגט, אַז ער איז פולקאָם געזונד און נישט זיין שוואַכער געזונד-צושטאַנד איז די סיבה פון זיין רעזיגנאַציע אַלס פרעמיער-מיניסטער.

דער מאַרשאַל האָט ווייטער געזאָגט, אַז איהם האָבען געעקעלט צו בעאָבאַכטען די צושטאַנדען אין סיים, ווי די דעפוטאַטען פיהרען זיך אויף ווי אין שענק. איין דעפוטאַט רעדט, 40 ערלעדיגען בשעת מעשה זייערע פריוואַטע געשפרעכען און 100 זיצען צום רעדנער אויסגעדרעהט מיט'ן רוקען. נאָר דער מיניסטער מוז זיין אַנשטענדיג, די דעפוטאַטען מאַכען יעלות. פון אַזאַ אַטמאָספערע האָט זיך דער מאַרשאַל געמוזט אַרויסציהען, ווייל קיין אויפריכטיגער מענש קען דאָרט נישט אויסהאַלטען אַפילו קיין איין שעה. אַפילו קיין פליגען קענען דאָרט נישט אויסהאַלטען. דער מאַרשאַל פערזענליך ווען ער האָט גערופען דעם סיים נאָך דער איבערקעהרעניש האָט ער נישט געגלויבט אין זיין אַרבייטס-פעהיגקייט און וואָלט איהם געקענט צוטרעטען ווי אַ וואורם. ווען דער 3-טער סיים האָט אָנגעהויבען צו אַרבייטען האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז ער איז נישט ווערט קיין האַלב-געפגרטע פליג. פאַר'ן מאַרשאַל זענען דעריבער געשטאַנען 2 עווענטואַליטעטען אָדער צו שאַפען אַ ניי-רעכט אין פוילען אָדער צו דימיסיאָנירען. דער מאַרשאַל האָט אויסגעוועהלט דעם צווייטען וועג.

אויך די צוזאַמענאַרבייט מיט די מיניסטאָרען איז געווען אַ שווערע. די מיניסטאָרען האָבען זיך פערנומען מיט קלייניגקייטען. דער מאַרשאַל האָט דעריבער גע'עצה'ט דעם מלוכה'פרעזידענט איבערצוגעבען דעם פאָרטפעל פון פרעמיער דעם ד"ר באַרטעל, וועלכער איז מעהר נאָכגיביג און קען זיך זיכער פערשטענדיגען מיט'ן סיים. דערביי האָט דער מאַרשאַל פערזיכערט דעם מלוכה-פרעזידענט אַז אין קריזיס-צייטען איז ער שטענדיג צו דיספּאָזיציע. דערביי האָט זיך דער מאַרשאַל רעזערווירט דאָס רעכט צוזאַמען מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי אָנצווייזען די ריכט-ליניעס פון דער אויסערן-פאָליטיק.

רעזאָלוציעס פון שלום=קאָנגרעס

וועגען האַנדעלס=טראַקטאַט צווישען פוילען און דייטשלאַנד און וועגען די פויליש ליטווישע בעציהונגען.

וואַרשאַ, 30 (טעלעפאָניש) די לעצטע זיצונג פון שלום־קאָנגרעס אין וואַרשאַ איז געווען אַ זעהר לעבהאַפטע. ס'זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייהע רעזאָלוציעס און פאָרשלאַגען, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען דורך די פערשידענע קאָמיסיעס.

איינשטימיג איז אָנגענומען געוואָרען די רעזאָלוציע פון דעלעגאַט טענענבוים, אַז ס'זאָל וואָס שנעלער געשלאָסען ווערען דער האַנדעלס־טראַקטאַט צווישען דייטשלאַנד און פוילען, אין זרער רעזאָלוציע ווערט געזאָגט, אַז אַ טראַקטאַט וואָלט געקענט שאַפען אַ יסוד צו נאָרמאַלע עקאָנאָמישע בעציהונגען צווישען ביידע לענדער. דאָס שליסען דעם האַנדעלס־טראַקטאַט דאַרף נישט קאָמפּליצירט ווערען דורך פּאָליטישע פראַגען.

ווייטער איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז די דייטשע רעגירונג זאָל בעגנעדיגען די 2 דייטשע פּאַציפיסטען קוסטער און סאַלאָמאָן, וועלכע זענען פער'משפט געוואָרען כלומרשט פאַר מלוכה־פעררראַט.

וועגען דעם פויליש־ליטווישען קאָנפליקט איז אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציע: נעהמענדיג אין אַכט, אַז דער פויליש־ליטווישער קאָנפליקט קען אַרויסרופען ערנסטע קאָמפּליקאַציעס אין די בעציהונגען פון פעלקער, וואָס קען געפעהרליך ווערען פאַר'ן אינטערנאַציאָנאַלען שלום — האַלט דער קאָנגרעס: 1) אַז די אונטערהאַנדלונגען צווישען ביידע פעלקער דאַרפען פאָרקומען אין אַ שנעלערען טעמפּאָ. עס דאַרפען אויך פערשנעלערט ווערען די בעשלוסען פון דער פעלקער־ליגע אין דער ראַזיגער פראַגע, 2) די פּאַציפיסטישע אָרגאַניזאַציעס פון פוילען און ליטע און אויך דאָס אינטערנאַציאָנאַלע פרידענס־ביוראָ אין גענף, דאַרפען זיך בעשעפטיגען מיט'ן אויספאָרשען די פּראָבלעמען וועגען דערגעהנטערען די פריינדשאַפט צווישען ביידע פעלקער, ווייטער איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז דער פּראָיעקט פון אַמעריקאַנער אויסערן־מיניסטער קעלאָג איז אַ גרויסער פאָרטשריט צו דערהאַלטען דעם וועלט־שלום.

די פראַגע וועגען צוואַנגס־מיליטער־דינסט איז אָפּגעלעגט געוואָרען ביז צום נאָהענטסטען קאָנגרעס. אַ בעזונדערע רעזאָלוציע פאָדערט, אַז די מלוכות זאָלען אַריינשטעלען אין זייערע בודזשעטען גרעסערע סומעס אויף שלום־פּראָפּאַגאַנדע.

דער קאָנגרעס איז געשלאָסען געוואָרען.

פון אמונדסענ נאָך ניט פעראַן קיין ידיעה

נאָרוועגישע פרעסע געגען גענעראל נאָבילע.

אסלא, 30 (א. ט.) לויט די לעצטע ידיעות האָט די רעשט עקספּעדיציע פון „איטאַליאַ" אויסגעאַרבייט דעם אייזבאַרג, אויף וועלכען זיי געפינען זיך, אויף דעם אופן, אַז אַן אַעראָפּלאַן וועט זיך גאַנץ לייכט קענען אַראָפּלאָזען און מיטנעהמען די איבערגעבליבענע.

אסלא, 30 (א. ט.) עטליכע נאָרוועגישע פישערס וואָס זענען געקומען פון צפון־נאָרוועגען, האָבען געזעהען אַ גרויסען אַעראָפּלאַן אויף מזרח פון די בערען־אינזלען. לויט די מיינונג פון די פישערס דאַרף מען דאָרט זוכען אַמונדסענען.

רוים, 30 (אַטע) פון דער שיף „טשיטאַ־דע־מילאַנאָ" מעלדעט מען, אַז דאָס וועטער האָט זיך געבעסערט און וואַהרשיינליך וועט מען מאָרגען קענען שיקען אַן אַעראָפּלאַן אַפּצוראַטעווען די רעשט־עקספּעדיציע פון „איטאַליאַ".

פון אַמונדסענען איז נאָך אַלץ קיין שום ידיעה נישט פערהאַן.

אסלא, 30 (א. ט.) די נאָרוועגישע עפענטליכע מיינונג אַטאַקירט שטאַרק דעם גענעראַל נאָבילע פאַר זיין לייכטזיניגע רייזע צום צפון־פּאָל, וועלכע ער האָט אונטערגענומען אָהן עניגע שפּרעכענדע פאָרבערייטונגען, נישט קענענדיג גענוי די ראַרטיגע בעדינגונגען.

די נאָרוועגישע פרעסע וואַרפט פאַר דעם גענעראַל נאָבילע זיין איבערגעטריבענע אַמביציע, מיטן וועלען אַראָפּוואַרפען דעם פאַהן פון זיין לאַנד אויפ'ן פּאָל. צוליב צווועלכען ער האָט געשטעלט אין געפאַהר 13 אַעראָפּלאַנען און 19 שיפען.

די היגע צייטונגען האָבען פערלוירען די האָפנונג צו ראַטעווען אַמונדסענען, וועלכער איז וואַהרשיינליך אומגעקומען צווישען די אייז־בערג.

דעפוטאט קאשטשאלקאָווסקי —

אונטערשטאַטס=סעקרעטאַר.

וואַרשאַ, 30. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער מיניסטאָרען־ראַט האָט היינט נאָמינירט דעם דעפוטאַט מאַריאַן קאַשטשאַלקאָווסקי אַלס אונטערשטאַטס־סעקרעטאַר אין פרעזידיום פון מיניסטאָרען־ראַט.

9 מיליאן דאלאר ענטשעדיגונג

פערלאנגט פוילען פון ליטע.

קאָוונא, 30 (ספּ. טעל.) פרייטאָג איז פאָרגעקומען די ערשטע שותפות'דיגע זיצונג פון דער פויליש־ליטווישער קאָמיסיע. די זיצונג האָט געעפענט דער פאָרזיצענדער פון דער ליטווישער דעלעגאַציע באַלוטיס.

דער פאָרזיצענדער פון דער פוילישער דעלעגאַציע האָלובקא האָט איבערגעגעבען באַלוטיס'ן אַ שריפטליכען ענטפער פון דער פוילישער רעגירונג אויף דער ליטווישער ערקלערונג וועגען דער אומעגליכקייט אָנצונעהמען דעם פוילישען נאַראַטש־פּראָיעקט.

באַלוטיס האָט דאַן איבערגעגעבען דער פוילישער דעלעגאַציע דעם ליטווישען פּראָיעקט פון ווילנער אַרבעטס־ און אַרביטראַזש־אָפּמאַך.

באַלוטיס האָט דערביי ערקלערט, אַז מיט עטליכע טעג צוריק איז דערוועלבער פּראָיעקט שוין איבערגעשיקט געוואָרען קיין וואַרשאַ דורך דעם פוילישען געזאַנדטען אין בערלין. האָלובקא האָט געענטפערט, אַז ביז זיין אָפּפאָהרען פון וואַרשאַ איז דער פּראָיעקט נאָך נישט געווען אין אויסערן־מיניסטעריום און דעריבער האָט ער זיך נישט געקענט מיט איהם בעקענען. צוליב דעם, וואָס די רעגירונג אין פוילען האָט זיך געענדערט מוז די פוילישע דעלעגאַציע וואַרטען אויף נייע אינסטרוקציעס פון וואַרשאַ, וועלכע וועלען אָנקומען אין 2 טעג אַרום.

דאַן האָט האָלובקא איבערגעגעבען דער ליטווישער דעלעגאַציע דעם פוילישען קאָנטער־פּראָיעקט וועגען דער ענטשעדיגונג פאַר די שאָדענס, וועלכע פוילען האָט געליטען צוליב דעם, וואָס ליטע האָט געבראָכען איהר נייטראַליטעט בעת די פויליש־סאָוויעטישע מלחמה אין יאָהר 1920. פוילען פערלאַנגט ענטשעדיגונג 9 מיליאָן דאָלאַר.

בילינסטער

שטרימף-פערקויף!

זיידען-פלאָר, פילדעקאָס, וואַש זיידע, ערשטע און צווייטע סאָרט שקאַרפעטן, הענטשקעס פערשידענע סאָרטען, ווי אויך

זעמטליכע גאלאנטעריע=וואַרען

פערקויפט אַמביליגסטען דאָס שטרימף=געוועלב

פּאָלודניאָוואַ 15, פּראָנט־געוועלב

גערענקט דעם אַדרעס!

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al Kościuszki 27

tel. 51-78,

…וים און ווענערישע קראַנקה…

…ען: און ליכט־היילאינ…

…פון 4—7 אין…

Dr. med.

L. Pi…

Dr. m…

NIEWI…

Sienkiew…

tel. 5…

…סיפיליס,

…קראַנקה…

צענטראַלער סוחרים- און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד א… …ידזער וואָיעוואָדזטווע

פיעטריקאַווער 10.

דורך אַ סטאַטוטען-פערזעהען האָבען די מאַסגעבענדע ספערען פעראָר… …אַל דורכצופיהרען די וואַהלען אין אונזער פערבאַנד.

מיר מעלדען אונזערע מיטגלידער, אַז דינסטאָג, דעם 17 יולי 1928, 6 אַ זייגער נאָכמיטאָג צום ערשטען טערמין און 8 אַ זייגער אין אָווענד צום צווייטען טערמין, קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל

אַן אויסער-געוועהנליכע אלגעמיינע פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדען טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאַמלונג; 2) וואַהלען פון אַ פאָרזיצענדען; 3) ענדערונג פון סטאַטוטען; 4) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג, שידס-געריכט און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע.

בעמערקונג: די אַרויסגעשיקטע איינלאַדונגען זענען גילטיג אַלס איינטריטס-קאַרטען.

אַ טיכטיגער

יונגערמ…

אַלס שטאָט-אַגענט און אַ לעהר-יונגע…

מ. בראָדאַטי, פ…

הסת…

חיו…

אספת אבל…

העולמית…

ח' …

מ…זכ…

פאליסעז

פון די רוסישע געזעלשאַפטען

„ראָסיאַ", „פעטערבורגער", „ושיטשע" פון 1835

נעמט אָן צו רעגיסטרירען דאָס פערזיכערונגס-ביוראָ פון

מ. שיינבערג, וואָלטשאַנסקאַ 8 …

טעלעפאָן 29-04.

…עפן פון 9 פריה ביז 4 פאָרמיטאָג.

מודעה מהראבינאט.

צוליב דער בעקוועמליכקייט פון דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג פון ווילקער ראיאָן איז געוואָרען געעפענט אויף

פיעטריקאָווער 176 אַנ'עופות שחט=הויז

וואָס איז תחת השגחת הראבינאַט דפה, וואו עס ווערט דאָרט גע'שחט'ען יעדען טאָג פון 6 אַ זייגער פריה, און כדי אַז קיינער זאָל ח"ו נישט נכשל ווערען אין מאכלות אסורות, זאָל מען נישט שחט'ען ביי קיין שום ווינקעל-שוחט.

ולהשומע ינעם ותבוא עליו ברכת טוב.

לאָדזער ראַבינאַט.

לאָדז. 1 יולי 1928

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז. 1 יולי 1928

פעסימיזם און צופרידענע שטימונג.

ווי בעקאַנט, צייכענט זיך אונזער בעפעלקערונג נישט אויס מיט קיין איבערגעטריבענעם אָפּטימיזם אויפ'ן ווירטשאַפטליכען געביט און אַ דאַנק די טרויעריגע ערפאַהרונגען איז מען ביי אונז מעהר גענייגט צו פעסימיזם.

צו אַ פרוכטבאַרער אַרבייט פאָדערט זיך אָבער קודם-כל גלויבען און האָפנונג אין דער צוקונפט. און דעריבער איז נישט געוואונשען צופיל אונטער־צושטרייכען די נעגאַטיווע ערשיינונגען פון אונזער ווירטשאַפטליכען לעבען. אָבער נאָך אַ גרעסערער פעהלער וואָלט געווען צו פערמאַכען אינגאַנצען די אויגען אויף די חסרונות און ווייטער אונטערהאַל־טען די „צופרידענע שטימונג“, וועלכע האָט זיך בעשאַפען ביי אונז אַ דאַנק דעם רעאַליזירען פון דער סטאַביליזאַציע־הלואה, וועלכע האָט אונז געשטויסען צו געוויסע פריהצייטיגע שלוסען.

ווען מ'אָבסערווירט אויפמערקזאַם פערשידענע ערשיינונגען פון אונזער ווירטשאַפטליכען לעבען, קאַן מוזען מיר קאָנסטאַטירען, אַז ס'רוקען זיך אָן שווערע וואָלקענס. די פריוואַטע ידיעות וועגען צו־שטאַנד פון אונזערע זריעות זענען זעהר בעאומ־רוהיגענדע, און כאָטש די אָפיציעלע קאָמוניקאַטען בעמיהען זיך צו פערקלענערען די היזקות, וועלכע קענען צוליב דעם אנטשטעהען — קאָנסטאַטירען זיי אָבער דאָך, אַז אַזעלכע היזקות וועלען זיין. ס'איז קלאָר, וואָס דער דאָזיגע היזק בעדייט: דאָס אָפּ־שוואַכען די קאָנסומציע־קראַפט פון דער בעפעלקע־רונג, און דאָס פערגרעסערען דעם אימפּאָרט פון תבואה, אָדער פערלוסט פון האַנדעלס־בילאַנס.

די סיטואַציע אויפ'ן קרעדיט־מאַרק איז ווייטער זעהר אַ שווערע. דער פריוואַטער דיסקאָנט־פוס וואַקסט און דערגרייכט ביז 24 פראָצ. געוועהנ־ליך איז דאָס גענוסען פון ביליגע קרעדיטען נאָר בעשרענקט פאַר יחידי־סגולה. ס'וואַקסט די צאָהל פון פראָטעסטירטע וועקסלען און די כוואַליע פון באַנקראָטען. אין וואַרשאָ בעטרעפט די צאָהל באַנקראָטען אין פערלויף פון צוויי חדשים פון היי־ניגען יאָהר פונקט אַזויפיל, וויפיל ס'האָט בעטראָ־פען די צאָהל באַנקראָטען אין פערלויף פון גאַנ־צען יאָהר 1927. וואָס ווייטער אַלץ אָפטער בע־געגענען מיר אין די צייטונגען ידיעות וועגען זעלבסטמאָרדען פון סוחרים צוליב זייערע גרויסע חובות און איבערגעטריבענע שטייערען. דאָס אַל־געמיינע בעקלאָגען זיך אויף דער צו־הויכער שטייער־אויסמעסטונג דרינגט אַרויס נישט נאָר פון זייער ווירקליכער איבערגעטריבענער הויך, נאָר אויך פון דער אוממעגליכקייט צו בעצאָהלען אַזעל־כע גרויסע סומעס, ווען מ'בעזיצט קיין אייגענעם קאַפּיטאַל און דער קרעדיט קאָסט אַזוי טייער.

נישט נאָר דער האַנדעל אין געוויסע אינדוס־טריעלע געביטען, ווי למשל טעקסטיל, פילען די שווערקייט פון אָפּזאַץ, נאָר אויך די פרייע פּראָ־פעסיעס בעקלאָגען זיך, אַז זיי האָבען נישט קיין בעשעפטיגונג. ס'איז דעריבער קלאָהר, אַז די קאָנ־סומציאָנס קראַפט פון דער בעפעלקערונג איז ווי־דער אָפּגעשוואַכט געוואָרען.

אַ פערבעסערונג פון אונזער סיטואַציע איז נאָר מעגליך דורך אַ צופלוס פון גרעסערע אויס־לענדישע קרעדיטען. מען רעדט אָבער וועגען אַזעלכע קרעדיטען נאָר פאַר די שטעטישע גמינעס, און ס'איז בעוואוסט, אַז די גמינעס האָבען בדעה די דאָזיגע געלטער אויסצונוצען בלויז אויף אינ־וועסטיציע־צוועקען. פון שטאַנדפונקט פון היגיענע און בעשעפטיגען אַרבייטסלאָזע זענען די דאָזיגע צילען בערעכטיגטע, אָבער פון שטאַנדפונקט פון אויפלעבען אונזער ווירטשאַפט, ווי אויך פון אויס־בעסערן אונזער האַנדעלס־בילאַנס זענען דאָס נישט אַזעלכע וויכטיגע צילען, ווי, למשל, קרעדי־טען אויף צו פערגרעסערן די אינדוסטרי־פּראָדוק־ציע און צו פערלייכטערן דעם אָפּזאַץ.

די בעדייטונג פון די אויבענאַנגעוויזענע נע־גאַטיווע ערשיינונגען דאַרף מען נישט איבערשאַ־צען. מ'דאַרף זיי אָבער אין הינזיכט פון וויכטיג־קייט אָפּגעבען דעם אָרט, וועלכער קומט זיי, און אָננעהמען די געהעריגע פּאָרזיכטס־מיטלען, כדי נישט צו דערלאָזען זיי צו פערשטאַרקען און צו פערוואַנדלען אין אַ פילשטענדיגען קריזיס.

נ. ד.

די פּאַלעסטינער פּרעסע וועגען בעריכט פון דער אַגענץ־קאָמיסיע.

ירושלים, 30. (יט"א, טעלעגראַפיש). די פּאַלעסטינער פּרעסע רעדט ברייט אַרום דעם בע־ריכט פון דער קאָמיסיע פאַר דער יודישער אַגענץ. „דבר“ קריטיקירט די בעשלוסען און ווייזט אָן, אַז די קאָמיסיע האָט נישט קיין אייגענעם פּלאַן, זעהט נישט פאָראויס קיין נייע פינאַנציעלע אינוועסטי־ציעס און האָט נישט קיין גרויסע קאָלאָניזאַציע־פּראָיעקטען. בעזונדערס איז „דבר“ אונצופרידען, וואָס דער בעריכט זאָגט זיך אַרויס נעגען די קבוצות פאַר איבערגעהען פון א"י־באָדען אין אינ־דיווידועלען אייגענטום. דאָס, זאָגט די צייטונג, שטרייכט דורך די טעטיגקייט פון קרן־קימת. ווייצ־מאַן איז בעגאַנגען אַ פעהלער דערמיט, וואָס ר'איז איינגעגאַנגען אויפ'ן בעריכט, וועלכער גראָבט אונ־טער די נאַציאָנאַלע און סאָציאַלע יסודות פון יודי־שען ישוב אין א"י.

„דואר היום“ און „הארץ“ זענען איינשטימיג מיט'ן בעריכט אַלס אַ דאָקומענט פון אומפּאַרטיי־אישקייט. דער בעריכט אַנערקענט די לייסטונגען און דעם אידעאַליזם פון ציוניזם פאַר א"י. ס'איז גענוג, אויב די אַגענץ וועט מאַטעריעל מיטהעלפען דעם אויפבוי, אין אַלע איבעריגע הינזיכטען וועט מען זיך אַליין קאָנען אַן עצה געבען.

פּראָפ. ווייצמאַן אין פּאַריז קאָנפערענצען מיט באַראָן ראָטשילד.

פּאַריז, 30. (יט"אַ טעלעגראַפיש). פּראָפ. ווייצמאַן איז אָנגעקומען קיין פּאַריז און אָפּגעהאַל־טען אַ זיצונג מיט דער קאָמיסיע, וועלכע בעשעפ־טיגט זיך מיט דער פראַגע וועגען אַ הלואה פאַר א"י. פּראָפ. ווייצמאַן האָט אויף דער זיצונג געגע־בען פערטרויליכע ערקלערונגען.

פּראָפ. ווייצמאַן האָט דאַן קאָנפערירט מיט עדמאָנד ראָטשילד'ן, וועלכען ער האָט איבערגע־געבען די בעשלוסען פון דער אַגענץ קאָמיסיע און מיט דעם פיהרער פון די פראַנצויזישע סאָציאַליס־טען לעאָ בלום. נאָכדעם איז ער אָפּגעפאָהרען קיין דייטשלאַנד.

פּאַריז, 30. (יט"אַ טעלעגראַפיש). ווי יט"אַ ווערט געוואויר, האָט זיך באַראָן עדמאָנד ראָטשילד אַרויסגעזאָגט נעגען דער פערברייטערונג פון דער יודישער אַגענץ.

פּאַריז, 30. (יט"אַ טעלעגראַפיש). אין פּאַ־ריז האָט געוויילט לואי מאַרשאַל, וועלכער האָט קאָנפערירט מיט די פאָרשטעהער פון י"קאַ וועגען דער קאָנאָליזאַציע אין רוסלאַנד און מיט באַראָן ראָטשילד וועגען דער קאָנאָליזאַציע אין ארץ־ישראל.

פּראָצעס פון 13 פּאָגראָם־באַנדיטען.

מאָסקווע, 30. (יט"א, טעלעגראַפיש). דאָס פּראָסקוראָווער געריכט האָט בעהאַנדעלט דעם פּראָ־צעס פון 13 באַנדיטען, וועלכע האָבען געהערט צו דער באַנדע פון שאַפּיעל'ן און האָבען זיך בע־טייליגט אין אַ רייה פּאָגראָמען אין פּאָדאָלער גע־גענד. צווישען די באַנדיטען האָבען זיך געפונען 4 פרויען. 4 באַנדיטען זענען פער'משפט געוואָרען צום טויט. די איבעריגע אויף פערשידענע טערמינען תפיסה.

פערוואַלטונגס־ראַט פון יק"א.

פּאַריז, 30 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) דאָ איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון פערוואַלטונגס ראַט פון יק"א. ס'זענען אָנוועזענד געווען פערטרעטער פון ענגלאַנד, פראַנקרייך און דייטשלאַנד. ס'איז אַרומ־גערעדט געוואָרען דער בעריכט פון גענעראַל־דירעקטאָר פון יק"א וועגען זיין בעזוך אין דרום־אַמעריקאַ.

Krynica.

Dr. MIKOŁAJ BORNSTEIN

פּראַקטיצירט דעם גאַנצען קור־סעזאָן אין דער ווילע „Paryżanka“ קראַשעווסקאַ־נאַם

מאָדנע פּרנסות,

פון וועלכע יודישע אָרימע לייט מאַכען אַ לעבען אין ריגע.

ווי נאָר עס קומט אָן דער פריהלינג, קריכען אַרויס פון זייערע נאָרעס דריי ברידער, ריגער איינוואוינער, וועלכע זענען דער גאַנצער שטאָט בעקאַנט אַלס די „שרויפענציהערס“. דעם מאָדנעם נאָמען האָבען זיי געשאַפען צוליב דער מערקווירדי־גער פּרנסה, וואָס זיי האָבען. זייער פּרנסה געהט אָן בלויז זומער, אָבער אַ לעבען מאַכען זיי פון איהר אַ פיינעם אויף אַ גאַנץ יאָהר.

וואָס איז עס פאַר אַ מין פּרנסה?

ווען עס קומט אָן דער פריהלינגדיגער אָווענד, אויפ'ן הימעל בעוויזען זיך די ערשטע שטערען, געהען די דריי ברידער אַרויס פון זייערע שטובען. ווען זיי דערגרייכען די ביינאַכטיגע, לוסטיגע סקווער־רען און בולוואַרען פון שטאָט צושיידען זיי זיך און מאַכען זיך אָפּ, ווען און וואו זיך צוזאַמענצו־טרעפען, ווען זיי וועלען זייער אַרבייט ענדיגען.

ווען די דריי ברידער געהען זיך פונאַנדער, יעדער אין זיין וועג אויף זיין בעשטימטען פּאָסטען, איז שוין שפעט אין אָוועגד.

די גאַסען הויבען שוין אָן צו לעבען מיט זייער רוישיגען נאַכט־לעבען, איבער די רונקעלע אַלעען פון די סקווערען און בולוואַרען בעוויזען זיך פערליבטע פּאָרלעך, וועלכע געהען אַרום פּאַ־מעלעך, ווי די שאָטענס, און זעצען זיך צו אויף די בענקלעך אויף זייער וועג.

און אָט די פּאָרלעך האָבען טאַקע די דריי ברידער נויטיג צו זייערע ביזנעס. יעדער פון די ברידער געהט אַרום איבער זיין ראַיאָן, לעגט זיין גאַנצע אויפמערקזאַמקייט אויף די פּאָרלעך, ער נעהמט אַרום פון איין בענקעל צום אַנדערען, שטעלט זיך אומבעמערקט אַוועק אויף אַ ווייל הינטער יעדען פון זיי און הערט זיך צו, וואָס עס ווערט גערעדט.

אונזערע ברידער זענען שוין גענייטע מענשען, און פאַר זיי איז פּאָלשטענדיג גענוג נאָר צו הערען אַ פּאָר ווערטער פון דעם, וואָס דאָס פּאָרעל רעדט צווישען זיך, אום גלייך אויפ'ן אָרט זיך אויסצו־מאָלען אַ קלאָרען בילד, וואָס דאָ קומט פאָר, וואָס פאַר אַ מענשען עס זענען אָט דער מאַן אָדער פרוי, ווי עס האַלט מיט זייערע בעציהונגען, אויב די ליבע פון דעם פּאָרעל איז אַ גליקליכע, אָדער אַן אומגליקליכע. וואָס עס פעהלט זיי צו זייער גליק, און נאָך אַ סך זאַכען. דאָס אַלץ בע־האַלט דער חברה־מאַן זעהר גוט אין אויג. ער נעהמט אויך דורך מיט זיינע שאַרפע אויגען דורך דער פינסטערניש די אויסערליכקייט פון פּאָרעל. און דאָס, וואָס ער זעהט, שניירט זיך איהם אַזוי אַריין אין קאָפּ און אין אויג, אַז איצט וועט ער שוין די דאָזיגע מענשען אַלעמאָל דערקענען. זיי וועלען זיך שוין פון איהם מעהר נישט אויסבע־האַלטען.

און די ליבעס־פּאָרלעך, וועלכע ער שפּאַנירט נאָך, וועגען אַזוי פערטאָן מיט זיך און מיט זייער גליק, אַז זיי נעהמען וועהר וועניג אָן די גאַנצע וועלט. זיי פערגעסען גאָר, וואו זיי געפינען זיך. וויפיל קושען איהם קומט זיך אָן אויסצוהערען אין אַזאַ אָוועגד! וויפיל ווערטער פון צערטליכקייט און ליי־דענשאַפט! וויפיל פון פערצווייפלונג און אייפער־זוכט! און דער יעניגער. וואָס שטעהט הינטערן בענקעל, צעהלט די אַלע קושען; זאַפּט אין זיך אַריין די אַלע ווערטער און געדענקט זיי גענוי, ווייל ער האָט דאָס נויטיג צו זיין געשעפט.

זיין אמת'ע אַרבייט הויבט זיך אָן ערשט נאָך האַלבע נאַכט, ווען די פּאָרלעך נעהמען זיך שוין פונאַנדערגעהן אַהיים.

דעמאָלט דעריאָגט ער איינע אַ פּאָרל, געהט זיי נאָך עטליכע טריט, נאָכדעם געהט ער מיט פעסטע ענטשלאָסענע טריט צו צו דעם מאַן, קלאַפּט איהם אָן אין פּלייצע און זאָגט צו איהם:

— העי, יונגערמאַן, קומט אַ ביסעל אָן אַ זייט רעדען מיט מיר אַ פּאָר ווערטער.

דער יונגערמאַן ווערט צוטומעלט, אָבער ער וויל געהן ווייטער. דער חברהמאַן ציהט אַריבער זיין היטעל איבער די אויגען און זאָגט מיט אַ פער־צוויפעלטען, אָבער אַ פעסטען טאָן:

— וואָס האָט אַ יהר מורא, קומט אַהער, איך וועל אייך קיין זאַך נישט טאָן!

דעם יונגענמאַן פּאַסט שוין נישט זיך אַרויס־צודרייען פאַר אַ טרוס. ער ענטשולדיגט זיך פאַר דעם צושראָקענעם מיידעל, וועלכע שטעהט און טרייסעלט זיך, און געהט אָפּ מיט איהם אָן אַ זייט.

דער חברה־מאַן ווייסט שוין פון די געשפּרע־כען, וואָס ער האָט אונטערגעהערט, מיט וועמען ער האָט דאָ צו טאָן, און ווען ער איז שוין מיט איהם אויג אויף אויג, זאָגט ער:

— איהר ווייסט, אַז אויב איך וויל נאָר, קאָן איך איצט אַוועקגעהן צו דעם פאָטער פון אייער מיידעל און ער וועט אייך אָנקלאָגען אין געריכט, וואָס איהר האָט פערפיהרט זיין טאָכטער!

דער יונגערמאַן ווערט אַ צוטומעלטער:

— וואָס פערפיהרט?... וואָס פאָטער?... וואָס ווילט איהר?

אָבער יענער איז נישט קיין קראַנקער, און ער ווייס, אַז דער יונגערמאַן, מיט וועמען ער רעדט איצט, האָט פערפיהרט דאָס מיידעל, מיט וועלכער ער געהט, און אַז זי איז אַ טאָכטער פון אַ סוחר, וואָס איז געגען דעם יונגענמאַן און ער וויל איהם ביי זיך אויפ'ן שוועל נישט אַרויפ־לאָזען. דאָס האָט ער אַלץ אויסגעהערט פון דעם שמועס, וואָס דאָס פערליבטע פּאָרעל האָט צווישען זיך געפיהרט אויפ'ן בענקעל, און ער זאָגט צו דעם יונגענמאַן:

— הערט, וואָס שטאַמעלט איהר דאָ און מאַכט זיך ווי גע'פגר'ט? איך ווייס דאָך די אונ־טערשטע שורה! מיט איין וואָרט: גיט איהר מיר אַ פינף טוויזענער (20 דאָלאַר), מענט איהר זיך טון, וואָס איהר ווילט און קיין פוינעלע וועט נישט וויסען. גיט איהר מיר אָבער נישט, וועט דער טאַטע פון אייער געליבטער מאָרגען פריה וויסען פון דער גאַנצער געשיכטע, און איהר וועט מוזען אָפּשטעלען אַ חופּה!

דער בחור ווערט אַ טויטער, הערענדיג אַזעל־כע רייד: מעהר פעהלט איהם נישט, ווי חתונה האָבען, אַז ער טראַכט גאָר נישט וועגען דעם! אַ נייער אומגליק אויף זיין קאָפּ! ער נעהמט זיך בעטען ביי דעם באַנדיט, ער זאָל איהם נישט מאַ־כען אומגליקליך, אָבער יענער לאָזט זיך גאָרנישט רעדען אָהן געלד.

מען דינגט זיך אַזוי לאַנג, ביז עס געהט אויף אַ וועג: דער יונגערמאַן דינגט אָפּ אויף אַ העלפט און ער נעהמט מיט אַ שווער האַרץ אַרויס פון זיין טאַשען־בוך אַ צעהן דאָלאַר־שטיק און דערלאַנגט עס יענעם פאַר'ן שווייגען. נאָכדעם נעהט ער ווייטער צו צו זיין מיידעל, וועלכע איז געשטאַנען די גאַנצע צייט אין הוילע שרעק, און ער נעהט אַוועק מיט איהר.

אָבער דער „שרויפען־ציהער“ (אַזוי רופט מען אין ריגע מענשען פון דעם סאָרט בעשעפטיגונג) נעהט נישט אַוועק. פאַר איהם הויבט זיך איצט אָן די אמת'ע אַרבייטס־צייט, און אַרבייט קלעקט נאָך אויף מעהרערע שעה. ער לעגט זעהר צופרי־דען אַריין אין קעשענע די ערשטע פערדינסטע פאַר רופעל און ער געהט ווייטער צו דער „אַרבייט“.

אָבער ווי די „אַרבייט“ אויף די בענקלעך איז נישט הכנסה'דיג, קומט זי דאָך אַלץ נישט צו דער „גרויסער“ אַרבייט, צו דער אמת'ער „שרויפענציהעריי“. די דאָזיגע „אמת'ע אַרבייט“ לאָזט געוועהנליך איבער פאַר זיך דער עלטסטער פון די ברידער, יאַשקע, ווייל צו איהר מוז מען האָבען גרויס געניטקייט און מען מוז זיין אַ דורכ־געטריבענער יונג. די דאָזיגע „גרויסע“ אַרבייט בע־שטעהט אין פאָלגענדעס:

דער יעניגער, וואָס בעשעפטיגט זיך דערמיט, נעהט אַרום איבער די בעקאַנטע נאַכט־רעסטאָראַנען און האָטעלען, דאָרטען וואו עס פערברענגען געוועהנליך די רייכע מענער מיט זייערע געליבטע. ער קען זיך מיט אַלע קעלנערס און מיט די שוויי־צאַרען, ער אַרבייט מיט זיי אויף שותפות, און זיי מעלדען איהם שוין וועגען אַלע פּאַלען, ווען אַ רייכער מאַן פערברענגט אין זייער האָטעל מיט אַ דאַמע. צום גרעסטען טייל לעגט ער אויפמערק־זאַמקייט אויף אַלטע מענער, וועלכע טרעפען זיך מיט יונגע פרויען, אָדער פערקעהרט, ווען יונגע מענער טרעפען זיך מיט אַלטע פרויען, ווייל דאָר־טען, וואו עס איז פאַרהאַן אַנאַונטערשיד אין דער עלטער פון די געליבטע, איז צום גרעסטען טייל פאַרהאַן עפּעס, צו וואָס זיך צוצוטשעפּען. און זיין געניטקייט נאַרט איהם כמעט קיינמאָל [illegible] עס ווייזט זיך שטענדיג אַרויס, אַז די אַלטע מענער וואָס טרעפען זיך דאָ מיט יונגע מיידלעך, פערהייראַטע, און זיי פיהרען לינקע ליבעס זייערע סטענאָטיפּיסקעס, און אַז ריאַלטע פון [illegible] צאָהלען די יונגעלייט פאַר זייער ליבע, און אַזוי ווייטער. פערשטעהט זיך, אַז אָט די אַלע פּאַלען ווערען אויסגענוצט דורך דעם „שרויפענציהער“ און ער מאַכט אַ גאַנצען צימעס.

און דערוויסען דערוויסט ער זיך דאָס אַלץ דורך די קעלנערס, וועלכע הערען געוועהנליך אונ־טער הינטער די טירען פון די בעזונדערע צימערען, וואו די פּאָרלעך געפינען זיך. פאַר זיי איז נישטאָ קיין געהיימניש, זיי הערען אַלץ אויס, און זיי גיבען דאָס איבער דעם „שרויפענציהער“. און פון דעם, וואָס ער הערט פון די קעלנערס, פערשטעהט ער שוין, וואָס עס פּאַסט זיך מיט דעם און מיט יענעם פּאָרעל, און ער נעהמט זיך צו דער „אַרבייט“.

ער וואַרט אָן אין נאַס אַ פּאָרל, נעהט צו צו דעם מאַן, און ווען די פרוי איז עלטער, נעהט ער צו צו דער פרוי, ווייל ער ווייסט, אַז דאָס גערד געפינט זיך שטענדיג ביי דעם עלטערען פון דעם פּאָרעל, רופט אָפּ אָן אַ זייט און זאָגט:

— איהר ווייסט, איך האָב דאָך די עהרע אייך צו קענען. איך קען אויך אייער פרוי. אָבער די דאַמע מיט וועלכער איהר געהט, איז דאָך נישט אייער פרוי.

יענער רעגט זיך אויף און הויבט אָן שרייען:

— נו, און וואָס איז אייער באַבעס דאגה, אַז ס'איז נישט מיין פרוי?

(סוף קומט)

Dr. B. ROBINZON

אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען האָט זיך איבערגעצויגען פון גאַוואָמיעסקאַ 22 אויף פּעטריקאָווער 10, טעלעפאָן 86־31.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

נישט לוין=שטרייק, נאָר פּראָטעסט=שטרייק.

אַזוי דערקלעהרען די פאַרמאַצעווטען זייער סכסוך אין דער קראַנקען=קאַסע.—נאָר עפּיס אַנדערש דער=צעהלט דער וויצע=דירעקטאָר, ה׳ שוסטער. דעם חולה׳ס שמערצען ווערען דערפון נישט געלינדערט...

אומזיסטע רפואות אין פּריוואַט=אַפּטייקען.

צוליב דעם סכסוך מיט די פאַרמאַצעווטען, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין די אַפּטייקען פון דער קראַנקען־קאַסע איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ כּן דער קראַנקען־קאַסע־לייטונג, אויף וועלכער עס איז בעשלאָסען געוואָרען אונטערצונעהמען אַלע שריט, כּדי צו פערלייכטערען די פערזיכערטע צו בעקומען די הייל־מיטלען אין די פּריוואַטע אַפּטייקען.

די פאָרשטעהער פונ׳ם דאָקטוירים - פעראיין אויף דער קאָנפערענץ האָבען וועגען דער הוספה מסכים געווען מיט דער שטעלונג פון דער קאַסע־לייטונג.

* *

אויף אַן אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון די פאַרמאַצעווטען איז בעהאַנדעלט געוואָרען און ערקלערט געוואָרען די ריכטיגע סיבּה פון דעם סיכסוך און עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו בעקענען מיט איהר דעם ברייטען עולם, ווי אויך מיט דעם אונטערגרונד פון דעם סכסוך.

די פאַרמאַצעווטען ערקלערן, אַז זיי פיהרען נישט קיין לוין־שטרייק, נאָר אַ פּראָטעסט־שטרייק. זיי האָבען זיך אָפּגעזאָגט צו מאַכען רפואות אויף לאַגער, ווי עס האָט זיי בעפוילען די לייטונג פון דער קאַסע אויף דער צייט פון דער גריפּע־עפּי־דעמיע; די רפואות ווערען שנעל קאַליע, און די פאַרמאַצעווטען ווילען נישט זיין פעראַנטוואָרטליך פאַר די פאָלגען פון אַזאַ „מאַסען־פּראָדוקציע“ פון היילמיטלען.

די הייל־מיטלען האָבען געדאַרפט אויסגעפער־טיגט ווערען לויט אַ בעשטימטער פאָרשריפט, און אָנגעצייכענט ווערען מיט נומערן אין די רעצעפּ־טען. די רפואות זענען אָנגעגאָסען געוואָרען אין די פלעשלעך דורך נישט פאַך־מענשען, נאָר דורך דער דינערשאַפט....

געגען דער פעראָרדנונג האָבען די פאַרמאַצעווטען פּראָטעסטירט און געפאָדערט די קאַסע־לייטונג זאָל זיך אין דער פראַגע ווענדען וועגען אַ מיינונג צום וואָיעוואָדען־געזונדהייטס־אַמט. די קאַסע־לייטונג האָט דאָס אָפּגעזאָגט צו טון.

די פאַרמאַצעווטען האָבען, נעהמענדיג אין אַכט די עפּידעמיע־צייט, זאָגאַר פאָרגעלייגט צו אַרבייטען בייטאָג און ביינאַכט, נאָר די קאַסע האָט דאָס אָפּגעזאָגט, און נישט אָנגענומען דעם פאָרשלאַג.

די ערקלערונג מאַכען די פאַרמאַצעווטען, כּדי אויס מורא, אַז זייער טאַט זאָל נישט שלעכט אויס־געטייטשט ווערען פאַר דעם ברייטען פּובּליקום.

* *

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם שטרייק פון די פאַרמאַצעווטען פון דער קראַנקען־קאַסע, האָט דער וויצע־דירעקטאָר פון קראַנקען־קאַסע ה׳ שוסטער ערקלערט פאָלגענדעס:

אמת איז, אַז צוליב דער עפּידעמיע פון גריפּע האָט די קאַסע־פערוואַלטונג מיט׳ן הסכּם פון די דאָקטוירים און אַפּטייק־פאַך־מענער פעראָרדענט, עס זאָל אויסגעפערטיגט ווערען מיט אַמאָל אַ גרע־סערער סכום רפואות, וועלכע ווערען אַמאָפטסטען געבּרויכט, כּדי די קראַנקע זאָלען נישט דאַרפען צו לאַנג וואַרטען אויף די רפואות, וועלכע די דאָק־טוירים פערשרייבען כמעט די זעלבע אין יעדען פאַל פון גריפּע, די קליינע אינדיווידואַליזאַציע בעצייכענט מען מיט נומער 1, 2, 3.

ביי דער פעראָרדנונג איז אָנגעמערקט געוואָרען, אַז די רפואות, וועלכע זענען געבליבען פון טאָג זאָלען צוזאַמענגעגאָסען ווערען, עס זאָל נישט זיין קיין ספק, אַז זיי זענען קאַליע געוואָרען.

די מאַסען־פּראָדוקציע פון רפואות האָט אָבער איבערגעשראָקען די פאַרמאַצעווטען: זיי האָבען מורא בעקומען, אַז אין אַזאַ פאַל וועט מען ברויכען וועניגער אַפּטייק־אַרבּייטער און נאָך דער עפּידעמיע קען עס נאָך קומען צו אַ רעדוקציע. די פאַרמאַ־צעווטען האָבען דאַן אָנגעהויבען סאַבּאָטירען, און קודם כּל נישט אויסגעפיהרט די פעראָרדנונג אויס־צוגיסען די רפואות, וועלכע זענען געבליבען פון נעכטען. די פערוואַלטונג פון קראַנקען־קאַסע האָט דאַן אָפּגעזאָגט דריי פאַרמאַצעווטען, וועלכע מען האָט בעשולדיגט אין סאַבּאָטאַזש.

אויף דער ווענדונג פונ׳ם פאַרמאַצעווטען־פער־איין האָט די קראַנקען־קאַסע פאָרגעלעגט אַ פאַך־קאָנפערענץ מיט׳ן אַנטייל פון רעפּרעזענטאַנטען פון געזונדהייטס־דעפּאַרטאַמענט.

דעם פאָרשלאַג האָבען די פאַרמאַצעווטען אָפּ־געוואָרפען.

די טענדענץ פון די פאַרמאַצעווטען איז קלאָר זיי האָבען מורא פאַר דער מעכאַניזאַציע פון דער אַרבּייט, ווי עס האָבען אַמאָל מורא געהאַט פאַר די מאַשינען די אַרבּייטער, און האָבען געקעמפט געגען זיי.

די מאַסען־פּראָדוקציע פון רפואות איז אָבער איצט אַ נויטווענדיגקייט און די קראַנקען־קאַסע איז געצוואונגען צו פיהרען דעם קאַמף, כּדי צו קיין סאַבּאָטאַזש און רעאָרגאַניזאַציע אי ...ער אַרבּייט זאָל נישט פאָרקומען.

* *

(ט) די פערוואַלטונג פון קראַנקען־קאַסע מעלדעט, אַז אַלע פּריוואַט־אַפּטייקען וועלען אַרויסגעבען רפואות. די פערזיכערטע אין קראַנקען־קאַסע, לויט די רעצעפּטען פון די קראַנקען־קאַסע־דאָק־טוירים.

אין פאַל ווען די פערזיכערטע וועלען אַליין בע־צאָהלען פאַר דער רפואה אין דער אַפּטייק, וועט די קאַסע דאָס געלד זיי אומקעהרען אין גאַנצען. דאָס געלד וועט אַרויסגעצאָהלט ווערען אין אַלע לעטשניצעס.

אין די אַפּטייקען פון דער קראַנקען־קאַסע ווע־לען נאָר אַרויסגעגעבען ווערען פערטיגע ספּעציפיקען, וועלכע געפינען זיך אויף לאַגער, באַנדאַזש־מאַטער־יאַלען א. ד. גל.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אַז עס שטרייקען נישט די לייטערס פון די קאַסע־אַפּטייקען און זייערע געהילפען.

צוליב, דעם, וואָס עס איז מעגליך, אַז דער שטרייק זאָל זיך פערציהען, האָט די פערוואַלטונג אויף מאָנטאָג צוזאַמענגערופען אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון די פּריוואַט־אַפּטייקען, כּדי מיט זיי זיך צו פערשטענדיגען וועגען אַרויסגעבען רפואות די פערזיכערטע אין אַלע אַפּטייקען.

* *

נעכטען האָט די קראַנקען־קאַסע צוגעשיקט אין דער פּרעסע אויספיהרליכע ערקלערונגען וועגען דעם סכסוך. אין די ערקלערונגען ווערט אויפגעוויזען אויף דער אַנטיגעזעלשאַפטליכער האַנדלונג פון די פאַרמאַצעווטען, וועלכע האָבען פערשטרייקט איצט, פונקט ווען עס ברענט און שטאָט די עפּידעמיע פון גריפּע. ווייטער ווערט ערקלערט, אַז אין דער ער־קלערונג פון די פאַרמאַצעווטען, אַז זיי האָבען גע־וואָלט איבערגעבען דעם ענין דעם וואָיעוואָדען־אַמט (געזונדהייטס־אָפּטיילונג) אויף אַ שידס־געריכט איז אַ בּולט׳ער ליגען, ווייל דער פאָרשלאַג שטאַמט פון דער פערוואַלטונג פון קראַנקען־קאַסע, די פער־מיטלונג און מיינונג פון דער געזונדהייטס־אָפּטיילונג ביים וואָיעוואָדען־אַמט.

צו קיין שטרייק האָט עס אָבער דאָך נישט געדאַרפט דערגעהן אין דער איצטיגער צייט, — מיינט די קראַנקען־קאַסע.

דער גראַנדיעזער קאַטוילישער צוזאַמענפאָהר.

היינט קומט פאָר אַ ריזיגע גאַסען=פּראָצעסיע.

עהערנעכטען האָט זיך אין לאָדז אָנגעהויבען, זעהר פייערליך, דער גרויסער אויסאַריכטישער (רע־ליגיעזער) קאָנגרעס. די שטאָט האָט זיך צוליב דעם פאַל אויסגעפּוצט אין פעהנער, גרינע טריאומפאַלע טויערען, פּראַכטפול־בעפּוצטע אין פערשידענע טיי־לען פון שטאָט.

האַלב 11 איז פּיט דער לאָדז—קאַלישער באַהן אָנגעקומען דער אַפּאָסטאָלער נונציוש, מאַרמאַ־רושי, קאַרדינאַל הלאָנד און פיל אַנדערע גייסט־ליכע.

אויפ׳ן וואָקזאַל האָבען די געסט אויפגענומען פאָרשטעהער פון די היגע גייסטליכע מיט בּיסקופּ טימיעניעצקי בּראש, פאָרשטעהער פון דער מאַכט, מיט וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט בּראש.

פון דעם וואָקזאַל האָט מען זיך בעגעבען אין שטאָט אַריין דורכ׳ן פּאָניאַטאָווסקי־פּאַרק, וואו אין ביידע זייטען פון דער הויפּט־אַלעע האָבען בעגריסט די געסט צוויי שפּאַלערן פון שול־יוגענד.

11 אַ זייגער איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ פייערליכע גאָטעס־דינסט.

4 אַ זייגער האָט אין לאָקאַל פון דער האַנד־ווערקער־שולע געעפענט דעם קאָנגרעס — וואָיע־וואָדע יאַשטשאָלט.

אַלס מאַרשאַלעק פון קאָנגרעס איז אויסגע־וועהלט געוואָרען דער דירעקטאָר פון דעם היגען קאָפּערניק־גימנאַזיום ה׳ פּיעקאַרסקי.

נאָך דער רעדע פון נונציוש אויף איטאַליע־ניש זענען אַרויסגעטרעטען מיט ענטשפּרעכענדע רעדעס קאַרדינאַל הלאָנד, פאָרשטעהער פון דער מאַכט, קאַטוילישער געזעלשאַפט א. ר. גל.

די פייערליכקייטען האָט בעשהנט דאָס נעכ־ט־וואַנג פונ׳ם מאָניושקי־כאָר.

אין אָווענד איז אין זאַל פון „פילהאַרמאָניע“ פאָרגעקומען אַ ראַוט.

נעכטען אין צווייטען טאָג פון דעם אויכאַריס־טישען (רעליגיעזען) צוזאַמענפאָהר האָבען זיך פון אינדערפריה אָן אָנגעהויבען גאָטעס־דינסטען אין אַלע קאָשטשאָלען.

שפּעטער, אויף דער צווייטער פלענאַר־זיצונג זענען געהאַלטען געוואָרען אַ רייה רעפעראַטען און געזונגען געוואָרען רעליגיעזע לידער.

דער קולמינאַציאָנס־פּונקט פונ׳ם קאָנגרעס ווערט גערוואַרטעט היינט, בעת דער פּראָצעסיע אויף וועלכער עס ווערען ערוואַרטעט קיין לאָדז פון דער אומגעגענד הונדערטער טויזענדער גלוי־ביגע קריסטען.

צוליב דער גראַנדיעזקייט פון דער פּראָצעסיע זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען אינסטרוקציעס, אַז אויף די גאַסען, אויף וועלכע די פּראָצעסיע האָרף דורכגעהען זאָלען זיך נישט געפינען קיין זייטיגע דורכגעהער. אַ חוץ די אַנטיילנעהמער אין דער פּראָצעסיע

אין אַ גאַנצער רייה אַפּטייקען זענען איינגע־אָרדענט פּונקטען צו ערטיילען די ערשטע הילף אין אומגליקס־פאַלען, אָדער בעת פלוצימדינגער ער־קרענקונג.

די פּראָצעסיע וועט געהען צום באַלוטער מאַרק (זאַמעל־פּונקט) מיט די גאַסען: פּאָמאָרסקאַ, פראַנ־ציסקאַנסקאַ, זאַווישאַ און זאַכאָרניאַ, סטאָראָלניאַ־נאַ, לוטאָמיערסקאַ, ריבּנאַ און אַלעקסאַנדראָווסקאַ.

מיניסטער סקלאַדקאָווסקי אין לאָדז.

(ב) עהערנעכטען אין אָווענד האָט אויפ׳ן וועג פון פּאָמערן קיין וואַרשאַ זיך אָפּגעשטעלט אין לאָדז און אָפּגעגעסען אָווענד־בּרויט אין גראַנד־האָ־טעל דער אינערן־מיניסטער גענעראַל סקלאַדקאָווסקי, נאָכ׳ן אָווענד־בּרויט איז דער גענעראַל אַרויס געגאַנגען אַביסעל שפּאַצירען אויף דער פּיעטרי־קאָווער גאַס. אַ דורכגעהער האָט איהם דערקענט און מיטגעטיילט וועגען דעם פּאָליציאַנט אויפ׳ן רוג. עס איז באַלד געוואָרען אַ געדרודער אין די אַמטליכע ספערען. מען האָט געמיינט, אַז דער מיניסטער איז געקומען אויף אַ לוסטראַציע. דער מיניסטער האָט אָבער ערקלערט דעם וואָיעוואָדע, אַז ער פאָהרט באַלד אַוועק און איז ווירקליך באַלד אַוועקגעפאָהרען און אַלץ האָט זיך בערוהיגט.

!! זייט פאָרזיכטיג !!
ווען איהר בעשטעלט
אמצבה
זאָלט איהר נאָר בעשטעלען פון עכטען נאַטור=שטיין און רעעלע אַרבּייט. ווי אויך שוועדישע גראַניט=מצבות, דאָס קאָנט איהר נאָר בעקומען ביי דער בעוואוסטער פירמע
מ. בּראַדאַטי
וואָס עקזיסטירט פון יאָהר 1836 און האָט נאָך ביז היינט נישט קיין קאָנקורענט אויף זיין רעעלע אַרבּייט.
צענטראַלע: פראַנציסקאַנער 31.
פיליע: פראַנציסקאַנער 14.
טעלעפאָנען: 8-69 און 8-70
קומט און איבערצייגט אייך!

אַלע פעראינטערעסירטע און אונגעדולדיגע
מאַכען מיר בעקאַנט, אַז דער ערשטער לאָדזער פילם „Dzwony wieczorne“
וועט דעמאָנסטרירט ווערען אין משך פון אַ גאַנצע וואָך אין קינאָ־טעאַטער
„CORSO“

מיר בעזעצען איינינע הונדערט פּאָסטענס
מיט שטעטישע רעפּרעזענטאַנטען אין אַלע ערטער פון פּוילען. הערען און דאַמען פון אַלע שטאַנדען, וועלכע רעפלעקטירען אויף אַ שטענדיגען מאָ־נאַטליכען איינקינפט, דאַרפען זיך ווענ־דען מיט אָנגאַבען פון פאַך א. אַ. וו.
צו דער דירעקציע
„SANATOR“
אין בּידגאָשטש 14.
אַ מאַרקע אויף ענטפער דאַרף צוגעלייגט ווערען.

1 זונטאָג — י״ג תמוז תרפ״ח

יולי

זון־אויפגאַנג 3.20
זון־אונטערגאַנג 7.59

קאָנטראָל פון יאָהרגאַנג 1907.

נעכטען האָט זיך געענדיגט דער פּאָבאָר פון יאָהרגאַנג 1907. נאָכ׳ן דערהאַלטען די רשימות פון די פּאָבאָר־קאָמיסיעס, וועט די שטאָדטישע מאַ־גיסטראַט דורכפיהרען אַ קאָנטראָלע, צי אַלע פּאַ־בּאָרווע האָבען זיך צוגעשטעלט. ווער עס האָט זיך נישט צוגעשטעלט, וועט צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

די גריפּע פערשטאַרקט זיך.

(ט) די עפּידעמיע פון גריפּע, וועלכע הערשט שוין עטליכע וואָכען אין לאָדז, האָט אין דער לעצטער וואָך אַרויסגעוויזען אַ טענדענץ צו העכע־רונג, אַנשטאָט דער ערוואַרטעטער פערמינדערונג אין דער קרענק.

אין אַ גאַנצער רייה אינסטיטוציעס זענען צוליב׳ן קראַנק ווערען פון איינינע מיטאַרבּייטער, אָפּגעלייגט געוואָרען די אורלויבען.

די קראַנקהייט אַליין געהט אָבער צום גליק, לייכט איבער און די צאָהל פון טויט־פאַלען איז אַ מינימאַלע.

אונטערהאַנדלונגען מיט די אַר־בּייטער אין פּאָזנאַנסקיס פאַבּריק.

(ט) אין אַרבּייטס־אינספּעקטאָראַט איז נעכטען פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ צווישען דער דירעק־ציע פון פּאָזנאַנסקי׳ס פאַבּריק מיט די פאָרשטעהער פון די אַרבּייטער פון דער פאַבּריק. אינספּעקטאָר וואָיטקיעוויטש האָט ערקלערט, אַז די דירעקציע איז גרייט איינצוגעהען אויף איינינע הנחות אין דער רעאָרגאַניזאַציע פון דער אַרבּייט; זי פאָדערט אָבער צווישען אַנדערען צו פערקלענערן דעם געהילפס־פערזאָנאַל ביי די מאַשינען, פערגרעסע־רען די צאָהל פון נויטיגערע אַרבּייטערינס א. ד. ג.

נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע, האָבען די אַר־בּייטער־פאָרשטעהער ערקלעהרט, אַז זיי קענען אַליין נישט אָננעהמען די פאָרשלאָגען פון דער דירעק־ציע, און מוזען זיך נאָך פערשטענדיגען מיט די אַרבּייטער.

אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון אַרבּייטער פון פּאָזנאַנסקי׳ס פאַבּריק איז צוזאַמענגערופען געוואָ־רען אויף מאָרגען.

צום פריהלינגס־סעזאָן
— קויפט איהר —
אמבּיליגסטען
אָרטיגע און אויסלענדישע
קאָסמעטיק,
פּערפומען,
כעמיקאַליען
די פרישסטע מינעראַל=וואַסערן
אין אַפּטייק=סקלאַר פון
מאַגיסטער־פאַרמאַציע
K. Stock
19 Zawadzka 19
Telefon 41-02.
אַכטונג!
ספּעציעל פאַר אַפּרייזענדע
אין דאָרף!
בעזאָרגט אייך ביי אייער אַפּרייזע מיט אַ שאַכטעלע, וואָס ענטהאַלט נויטיגע מיטלען אַלס שנעל־הילף, ווי: יאָדינע, וואַטע, וואַלעריאַן־טראָפּען א. ז. וו. דער פּרייז פון די שנעל־הילף־שאַכטעלך איז פון 2 זל. אָן.

פּערפומען,
פּודערן,
טואַלעט-זייפען
קעלנישע און בלומען-וואַסערן
אַלע אַרט קאָסמעטיק
אינ- און אויסלענדישע קויפט זיך אַמביליגסטען אין דער רעיעלסטער פּערפומעריע
:—: פון דער פירמע :—:
J. Drukier
11 Zawadzka 11
!!!
אַכטונג! איך עמפּפעהל פּערפומעסענצען אין 36 געשמאַקען.
פאַר ענגראָסיסטען — ראַבאַט!

אין די אַפּטייקען היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(2) פ. וואַיטיצקי (נאַפּיורקאָווסקי 27); ו... דאַניעלעצקי (פּיעטרקאָווער 127); פ. אילניצקי אין... מ. צימער (וואָלטשאַנסקאַ 37); ליינוועבער (פריי... הייטס-פּלאַץ 2); י. האַרטמאַן (מלינאַרסקאַ 1); ... קאַהאַנע (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 80).

שטראַף
פאַר נישט איינגעצאָהלטען אינדוסטרי-שטייער.

(ט) דער טערמין איינצוצאָהלען אינדוסטריע-שטייער פון אומזאַץ פאַר'ן חודש מאַי, פאַר ד... וועלכע צאָהלען חודש-געלד, איז פערענדיגט גע... וואָרען דעם 29. יוני. איצט וועט דער שטייער איינקאַסירט ווערען מיט שטראָף צוגערעכענ... פונ'ם 15. יוני.

„קראַנקער און געזונדער מענש"
די נאַטור-מעדיצינישע אויסשטעלונג

היינט זונטאָג דעם 1 יולי וועט פאָרקומען ... פאָרלעזונג פון ד"ר קלינגער א. ד. ט. „וועגערישע... קראַנקהייטען און זייער געזעלשאַפטליכע בעדייטונג" אין לאָקאַל פון דער נאַטור-מעדיצינישער אויסשטעלונג (ניי-טאַרגאָווע 24) 6 נאָכמיטאָג.

גלייכצייטיג איז דער קאָמיטעט פון דער אויסשטעלונג מודיע, אַז די אויסשטעלונג וועט גע... דויערען נאָך עטליכע טעג.

מיר ווענדען די אויפמערקזאַמקייט פון אונ... זערע לעזער אויף דער דאָזיגער העכסט-אינטערעסאַנטער אויסשטעלונג, וואָס לאָדז וועט נישט האָבן אַזוי שנעל די געלעגענהייט אַזאַ ענליכע צו זעהען.

אַ הויז פאַר יודישע סטודענטינ...
אין וואַרשאָ.

שוין צוויי יאָהר זייט דאָס יודישע אַקאַדעמישע הויז אין וואַרשאָ איז געעפענט געוואָר... און עס האָבן אין איהם געפונען אַ בעקוועמע א... ביליגע וואוינונג בסך-הכל 300 סטודענטען פ... דער פּראָווינץ, וועלכע האָבן ביז יעצט נישט ג... האַט קיין דאַך איבערן קאָפּ, און נישט געהאַט ק... מעגליכקייט צו שטודירען. דאָס הויז איז אָבער א... בערגעגעבען געוואָרען, אין הסכם מיט דער יוד... שער געזעלשאַפטליכער מיינונג „אויסשליסליך פ... סטודענטען" (מענער). די סטודענטינס זענען ד... ריבער זעהר בע'עולה'ט געוואָרען. כדי צו מאַכ... אַ סוף צו דעם צושטאַנד, האָט די געז. „אוקסי... יום אַקאַדעמיקום יודאַיקום" אויף איהר לעצט... זיצונג בעשלאָסען דורכצופיהרען אַנ'אַקציע פאַר... אויפבוי פון אַ הויז פאַר יודישע סטודענטינס.

די יודישע געזעלשאַפט, וועלכע האָט ש... אַרויסגעוויזען אַזוי פיל פערשטענדניש פאַר ד... יודישער אַקאַדעמישער יוגענד, וועט זיכער או... איצט נישט בלייבען גלייכגילטיג און וועט מי... העלפען ווי אַמשנעלסטען צו פערווירקליכען ד... געדאַנק פון אויפבוי אַ הויז פאַר די יודישע סט... דענטינס.

גרויסע פאַבריקס-שרפה.
אינגאַנצען אָפּגעברענט אַ פאַבריקס-געביידע אויף פּאָמאָרסקא 69.

נעכטען 7 אַ זייגער אין אָוונט איז אויסגעבראָכן אַ מוראדיגע שרפה אין פאַבריקס-בנין פון מ. קראַקאָווסקא. דאָס פייער האָט פערניכטעט די גאַנצע 2 שטאָקיגע הינטער-געביידע מיט אַלע מאַשינען און רוה-מאַטעריאַלען, וואָס דאָרט האָבן זיך געפונען.

אונזער מיטאַרבייטער טיילט אונז מיט פונ'ם אָרט פון דער גרויסער שרפה פאָלגענדע פּרטים: אויף פּאָמאָרסקא 69 געפינט זיך דער פאַבריקס-בנין פון מ. קראַקאָווסקא. דער דאָזיגער בנין ציהט זיך פון דער פּאָמאָרסקא איבער דער גאַנצער לענג ביז פּאָלודניאָוואַ 64. אויפ'ן הויף געפינט זיך אַ צוויי שטאָקיגע הינטער-געביידע, אין וועלכער ס'האָבן זיך געפונען: אויפ'ן צווייטען שטאָק — די וועבעריי פון דער פירמע רובין, אויפ'ן ערשטען שטאָק די וועבעריי פון דער פירמע לאַנדוי, ראַווסקי און נוסערמאַן און אויפ'ן פּאַרטער די טרוקען-אָפּטיילונג פון די הויז-אייגענטימערין קראַקאָווסקאַ.

אַרום 7 אַ זייגער אין אָוונט האָט דער נאַכטוועכטער פון דער פאַבריק יוזעף שווירערסקי בעמערקט פון די פענסטער פון ערשטען שטאָק פון דער דערמאָהנטער געביידע שלאָגט אַרויס אַ געדיכטער רויך. דער וועכטער האָט גלייך אַלאַרמירט די הויז-אייגענטימערין, וואָס וואוינט אויף דעמזעלבען הויף און די לעצטע האָט אַרויסגערופען די פייערלעשער. ווען ס'זענען אָנגעקומען די ערשטע 2 אָפּטיילונגען פון די פייערלעשער איז די גאַנצע געביידע שוין געשטאַנען אין פלאַמען, אַזוי אַז מ'האָט געמוזט אַרויסרופען אַלע איבעריגע אָפּטיילונגען פון די פייערלעשער, וועלכע האָבן געהאַט אַ זעהר שווערע אויפגאַבע צו לאָקאַליזירען די שרפה. די אַרבייט פון די פייערלעשער איז געווען ממש צו בעוואונדערען. דורך טירען און פענסטער האָבן די העלדישע פייערלעשער געקעמפט מיט די מוראדיגע פייער-צונגען. און טאַקע דעריבער האָט זיך איינגעגעבען אָפּצוראַטעווען די נעבען-געביידעס מיט די גרויסע פאַבריקען, וועלכע געפינען זיך אין שכנות מיט דער פערברענטער געביידע, אַזוי איז אָפּגעראַטעוועט געוואָרען די ניי-איינגעאָרדענטע פאַבריק פון י. רייספעלד, די פאַבריקען פון א. ליבערמאַן, ברידער האַכענבערג, ח. וואַרשאַווסקי און יוליוס באַיאַרסקי; פון דער זייט פון פּאָלודניאָוואַ-גאַס איז אָפּגעראַטעוועט געוואָרען די גרויסע זייד-פאַבריק „סאַטאַלענא".

מיט די פייערלעשען האָט אָנגעפיהרט קאָמענדאַנט גראָהמאַן, וועלכער האָט געפיהרט די אַקציע, אַז ס'זאַל נישט געשעהען קיין אומגליקען אויף דעם ענגען פאַבריקס-הויף. די פאַבריקען פון די פירמעס רובין, לאַנדוי, ראַווסקי און נוסערמאַן און די טרוקען-אָפּטיילונג פון קראַקאָווסקאַ זענען אינגאַנצען אָפּגעברענט פון דער געביידע איז געבליבען אַ חורבה, אויפ'ן אָרט פון דער שרפה זענען אָנוועזענד געווען גרויסע פּאָליציי-אָפּטיילונגען מיט קאָמיסאַר מיקא און אינספּעקטאָר נאָוואַק בראש.

שאָטען פון מאָרד און זעלבסטמאָרד צווישען דער שול-יוגענד
שילער האָט געשאָסען אין דער לעהרערין פון אַ ברוינינג, וועלכען ער האָט גע'גנב'עט ביי אַנ'אַנדער שילער;
טראַגישע פּרטים וועגען די פערהעלטענישען אין אַ לאָדזער שולע.

(2) מיר האָבן שוין מיטגעטיילט וועגען טרויעריגען פאַל, וואָס איז פאָרגעקומען אין דער מלוכה האַנדעלס-שול אויף קשיענזשי-מלין-גאַס, דהיינו, אַז דער 17-יעהריגער שילער זענאָן מיסטשאַק האָט געשאָסען אין דער לעהרערין זאָפיאַ קאַטשינסקאַ דערפאַר, ווייל ער איז נישט איבערגעפיהרט געוואָרען אין אַ העכערע קלאַס. די לעהרערין איז נאָר על פי נס נצול געוואָרען, ווייל דער רעוואָלווער האָט זיך פערהאַקט.

מיסטשאַק איז אַרעסטירט געוואָרען און אין דער פּאָליציי האָט ער איבערגעגעבען פאָלגענדע פּרטים וועגען דעם וואַהנזיניגען טאַט. דעם רעוואָלווער האָט ער צוגע'גנב'עט ביי זיין חבר סטעפאַן שטשיוואַרסקי. דער לעצטער האָט זיך געשאַפען אַ ברוינינג מיט דער כוונה צו בעגעהן זעלבסטמאָרד אין פאַל, אויב ער וועט נישט בעקומען קיין פּראָמאָציע אין דער העכערער קלאַס. מיט שטשיוואַרסקי'ן וואָלט עס טאַקע אַזוי געשעהן, ווען נישט מיסטשאַק, וואָס האָט ביי איהם דעם רעוואָלווער אַרויסגעצויגען פון קעשענע בעת אַ געשלעג.

אויפ'ן סמך פון מיסטשאַק'ס ערקלערונגען זענען אויסגעהערט געוואָרען שטשיוואַרסקי'ס חברים, וועלכע האָבן דערצעהלט, אַז שטשיוואַרסקי האָט געהאַט ערקלערט, אַז אַזוי ווי קיין רעוואָלווער האָט ער מעהר נישט, וועט ער זיך וואַרפען אונטערן צוג, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

אין אַזאַ פערצווייפלונג איז שטשיוואַרסקי אַריינגעפאַלען צוליב דעם, וואָס זיין פאָטער, אַ לאַנדרירט נעבען קאַלושעק, האָט געדראָהט, אַז ער וועט דעם זוהן צוברעכען אַלע ביינער, אויב ער וועט נישט אויסהאַלטען דעם עקזאַמען.

אַספּיראַנט קלימעק, וועלכער האָט געפיהרט די אויספאָרשונג, האָט געמאָלדען אויפ'ן קאַלישער וואָקזאַל וועגען אַ מעגליכען אומגליקס-פאַל. און אַליין איז ער אַוועק אויפ'ן פאַבריקס-וואָקזאַל. אויפ'ן פּעראָן האָט ער ווירקליך בעמערקט אַ יונגענמאַן אין אַ שילער-היטעל. דער שילער איז געווען שטאַרק דענערווירט. ווען דער צוג איז אָנגעקומען, האָט דער שילער געמאַכט אַ פּאָר שריט אַ קעגען. אַספּיראַנט קלימעק איז צו איהם צוגעלאָפען און האָט איהם אָנגעכאַפּט פאַר דער האַנד. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס איז טאַקע סטעפאַן שטשיוואַרסקי. מ'האָט ביי איהם געפונען אַ בריף, אין וועלכען ער איז מודיע די עלטערן וועגען דעם טויט און בעט ביי זיי מחילה.

שטשיוואַרסקי'ן האָט מען אַ גאַנצע נאַכט פערהאַלטען אין אויספאָרשונגס-אַמט אויס מורא, ער זאָל נישט בעגעהן זעלבסטמאָרד. גלייכצייטיג האָט מען בעפוילען קיין קאַלושעק צום פאָטער ער זאָל תיכף קומען קיין לאָדז. דער פאָטער איז געקומען און מ'האָט איהם איבערגעגעבען דעם זוהן.

מיסטשאַק פערהאַלט זיך אין אַרעסט רוהיג. אויף דער פראַגע, צי ער בערויערט אויף זיין טאַט, האָט ער געענטפערט:

— יאָ, איך בערויער, וואָס די קאַטשינסקאַ איז געבליבען לעבען.

דער גאָרטען-יום-טוב פון זשורנאַליסטען-סינדיקאַט.

די גרעסטע סענסאַציע אין לאָדזער זומער-סעזאָן וועט זיין די פּרעסע-רעדוטע פון לאָדזער זשורנאַליסטען-סינדיקאַט, וועלכע וועט פאָרקומען דעם 27 יולי אין העלענאָוו-פּאַרק.

ס'איז גענוג צו זאָגען, אַז די רעדוטע ווערט איינגעאָרדענט דורכ'ן זשורנאַליסטען-סינדיקאַט, כדי צו וויסען, אַז די אימפּרעזע וועט זיין די שענסטע און געלונגענסטע. ס'איז שווער אין אַ נאָטיץ אויסצורעכענען די אַלע אַטראַקציעס און איבעראַשונגען, וואָס ווערען צוגעגרייט צו דער רעדוטע.

מיר וועלען נאָר פּרובען אויסצורעכענען עטליכע פון זיי: די גרויסע פאַנטען-לאָטעריע מיט די גרעסטע געווינסען. די אויטאָ-קאַרטאַ, וועלכע וועט זיך אָנהויבען אין מיטען שטאָט, און וועט זיך ענדיגען אין העלענאָוו. די גרויס ספּאָרט שפּילען, ווי באָקס, פעכטען און אַנדערע. און וועלכע כולם — די נייעסטע ערפינדונג פון דער טעכניק און וויסענשאַפט — די אויטאָ-ראַקעטע.

אַ חוץ דעם אַליין — פערשידענע אילומינאַציעס און פערוויילונגען: ווי בלומען-לודקעס, פייערווערקט, הערליכע דעקאָראַציעס, ערשטקלאַסיגע אָרקעסטערט, כאָרען א. אַ. וו.

דוכט זיך, אַז דאָס דערמאָנטע וואָלט שוין גענוג געווען. ס'וועט אָבער זיין נאָך פיל מעהר.

קיין שטרייק אין די האָטעלען,

(ב) צו קיין שטרייק אין די האָטעלען וועט נישט קומען. די באַלעבאַטים האָבן פאָרגעלעגט די אָנגעשטעלטע 15 פּראָצענט אַנשטאָט די געפאָדערטע 25 און אַזוי אַרום איז דער סכסוך ערלעדיגט געוואָרען.

Dr. med. STUPEL
.12 Szkolna 12.
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער - שוואַכע, לישיי און ראַק, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ- ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
בעמט אָן פון 12 ביז 3 נאָכמ. און פון 6 ביז 9 אין אָוונד

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, Tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען-און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען- און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמיטאַג.

אַ ענטפער אויף דעם אַרטיקעל פון אלעזר וואָלף פינגערהוט
וועגען דער לאַגע פון יודישע בעקער-מייסטער
צו דער גרינדונג פון יודישען בעקער-צעך.

אין „נייעס פאָלקסבלאַט" איז געווען געדרוקט אַנ'אַרטיקעל פון ה' פינגערהוט. דער מחבר איז מודיע, אַז מיט 22 יאָהר צוריק האָט זיך ביי אונז בעגרינדעט אַ בעקער-אָרגאַניזאַציע, כדי צו פערטיידיגען די בעקער-אינטערעסען אין אונזער שטאָט נאָר די אָרגאַניזאַציע האָבן פערכאַפּט אַזעלכע מענשען, וואָס האָבן נישט פערשטאַנען, אָדער נישט געוואָלט פערשטעהן די בלוטיגסטע אינטערעסען פון די מיטגלידער און דאָס האָט געבראַכט דערצו, אַז דריי מיטגלידער אונטער דעם בעוואוסטען נאָמען לאַזער וואָלף פינגערהוט, מענדעל קאָפּערמינץ און וו. י. ווייגבערג זענען אַרויסגעטרעטען פון דעם לאַנג עקזיסטירענדען פעראיין, און כדי צו לעגאַליזירען זייער טאַט וויל ער מכפר זיין זיינע זינד מיט'ן בעשאַפען אַ צווייטען פעראיין אונטער אַ נאָמען בעקער-צעך און קלאַפּט אויף אַלע אינסטרומענטען, אַז ער מיינט דערמיט נאָר די טובה פון די בעקערס אין אונזער שטאָט.

מיר ווילען אָבער אַביסעל קלאָר מאַכען די עפענטליכקייט, אַז מיט יאָהרען צוריק האָבן שוין איינגע פון די אויבענדערמאָנטע געוואָלט מכלומר'שט בעזאָרגען די לאָדזער בעקערס מיט פערשידענע גוטע זאַכען אין דער צייט, ווען די אַמעריקאַנער קאָמיטעטען האָבן געגעבען אַמעריקאַנער מעהל. ווייסט איהר דאָך, קאָלעגע פינגערהוט, ווער עס האָט זיך צוגענומען די מעהלען, נאָר איהר מיט אייערע פּאַרטיי-חברים און סתם פערזאָרגערס. און ווידער ביים ווידזשאל-האַנדלאָווי, וואָס א'הר וויינט אַזוי מיט קראָקאָדיל-טרעהרען אויפ'ן גורל פון די בעקערס און צי דעמאָלס האָבען זיי דען נישט אָנגעוואוירען זייער געלד און די וויקלאַדען איז דאָס נישט געוועזען די שולד פון אייערע פּאַרטיי-חברים? און ווער האָט עס בעוואויגען אייך צו שאַפען נאָך אַ בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאָדז. דאָס איז געוועזען איבער דעם, ליט ווי איהר אַליין האָט ערקלערט אויף אַ פערוואַלטונגס-זיצונג, אַז איהר מיט אייערע חברים מוזט אונטער דעם דרוק פון דער פאָלקס-פּאַרטיי (זאַוואַדזקאַ 5) אַרויסטרעטען פון אונזער פעראיין נאָר דערפאַר, ווייל מיר האָבן זיך נישט געוואָלט רעגיסטרירען און שטעהן אונטער דער פאָהן פון אייער פאָלקס-פּאַרטיי.

מיר שטעהן אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז אונזער פעראיין מוז זיין אומפּאַרטייאיש. דעריבער מוזט איהר אונזער פעראיין צוברעכען און שאַפען אַ צווייטען נאָר דערפאַר, כדי ער זאָל זיך געפינען אונטער דער השפּעה פון דער פאָלקס-פּאַרטיי (זאַוואַדזקאַ 5), אויף וועלכען מיר קענען אויף קיין פאַל נישט איינשטימיג זיין. דאָס איז אייער איינציגער מאָטיוו און ציל צו שפּאַלטען אונזער פעראיין. אינ'ם אַרטיקעל רעדט איהר און פעררופט זיך אויף דער עקאָנאָמישער לאַגע פון די בעקערס און ווילט שאַפען מיט געצעהלטע מענשען מיט דער הילף פון נישט-בעקער אַ בעקער-צעך, און דאָס זאָל מכלומר'שט ברענגען די ישועה פאַר דעם בעקער-פאַך? ניין, ה' פינגערהוט, דאָס וועט אייך נישט געלונגען. די לאָדזער יודישע בעקערס ווי אויך דאָס גאַנצע לאָדזער האַנדווערקערטום קענען און ווייסען ווי אָבצושאַצען אייערע פעהיגקייטען און וועלען זיך נישט לאָזען פערבלענדען מיט אייערע אַרטיקלען און מיט אייערע הבטחות'ן. מיר זענען איבערצייגט, אַז אויף אייער שמחה וועלען בייוואוינען נאָר אייערע פאָלקס-פּאַרטיי-מענשען פון זאַוואַדזקאַ 5, אָבער נישט קיין בעוואוסטזיניגע בעקערס, אָדער האַנדווערקער.

מיר ערקלערען, אַז היינט ווערט נישט געשאַפען קיין צווייטער בעקער-פעראיין, נאָר עס ווערט געשאַפען אַ צווייט פאָלקס-פּאַרטיי-קרעמעל, אַנ'אָבטיילונג פון זאַוואַדזקאַ 5, אונטער דעם נאָמען בעקער-צעך.

קיין שום האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציע און בעוואוסטזיניגע בעקערס וועלען אין דער פירונג קיין אַנטייל נישט נעהמען און אויך נישט אין מכלומר'שטען בעקער-צעך.

מיט דרך ארץ

די פערוואַלטונג פון בעקער-מייסטער-פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15.

פון רוסישען שטייגער.

אַ מערקווירדיגע בעגעגעניש אין אַ קינאָ-סטודיע צווישען אַ געוועזע-נעם יודישען שתדלן און אַ געוועזענעם גובערנאַטאָר.

די צייטונג „וועטשערנאַיאַ מאָסקוואַ" שרייבט:
„וואו האָבען זיי זיך אין אונזערע סאָוועטישע צייטען געקענט בעגעגענען, דער אַלטער יוד און דער אַלטער „ערפּאַהרענער" אין יודישע ענינים צאַרישער גובערנאַטאָר?
אָט די בעגעגעניש איז נישט לאַנג צוריק פאָרגעקומען אין אַן אויסערגעוועהנליכע אומגעבונג אין דער קינאָ-סטודיע.
מען האָט צוגעגרייט אין דער סטודיאָ דאָס בילד „דער ווייסער אדלער". די ראָלע פון גובער-נאַטאָר שפּילט קאַטשאַלאָוו. די ראָלע פון דעם וויכען טשינאָווניק, וואָס קומט אַראָפּ פון פּעטער-בורג אין דער גובערנסקער שטאָדט נאָכדעם, ווי מען האָט דאָרט געשאָסען אין די אַרבייטער, שפּילט מעיערכאָלד. דער וויכער טשינאָווניק נעהמט אויף אַ דעפּוטאַציע פריהער פון די שוואַרצע מאה'ניקעס און דערנאָך פון די אָרטיגע יודען. דער רעזשיסאָר האָט ספּעציעל אַנגאַזשירט פאַר דעם בילד אַ מערק-ווירדיגע גרופּע יודען פון דעם אַלטען שניט. כדי צו מאַכען דאָס בילד וואָס עכטער, רעאַליסטישער, האָט דער רעזשיסאָר אַראָפּגעבראַכט דעם געוועזענעם גובערנאַטאָר פון טאַמבאָוו, מוראַטאָוו'ען, וועלכער האָט אַ גרויסע „ערפאַהרונג" אין דער „יודען-פראַגע", אַז ער זאָל אין דעם בילד שפּילען די ראָלע פון דעם, וואָס נעהמט אויף די יודישע דעלע-גאַציע, וואָס קומט זיך משתדל זיין, אַז מען זאָל פערהיטען די יודען פון אַ פּאָגראָם.
אַלץ איז געגאַנגען גוט. די גרופּע יודען האָ-בען אויסגעצייכענט דורכגעפיהרט זייערע ראָלען. פּלוצלינג איז איינער פון די עלטערע יודען געוואָ-רען זעהר אומרוהיג. מיט 20 יאָהר צוריק האָט ער פערזענליך אַנטייל גענומען אין אַזאַ דעפּוטאַציע ביים טאַמבאָווער גובערנאַטאָר מוראַטאָוו. דער אַל-טער געדענקט גוט, וואָס עס איז פאָרגעקומען פאַר דעם. דער יודישער קוואַרטאַל האָט דורכגעלעבט אַ בלוטיגען פּאָגראָם, וועלכער האָט אָנגעהאַלטען עטליכע טעג, דער אַלטער יוד האָט זיך דערמאָהנט די אַלטע אומגעבונג דאָן ביים גובערנאַטאָר אין הויז און פּלוצלינג האָט ער פאַר זיך דערזעהען מוראַטאָוו'ען.
דער יוד איז געוואָרען שרעקליך צומישט. ער האָט נישט געוואוסט, צי דאָס איז אַ חלום, צי דאָס קומט טאַקע פאַר אויפ'ן וואָר און אַלץ, וואָס האָט פאַר די צוואַנציג יאָהר פּאַסירט, איז געווען נישט מעהר ווי אַ חלום. די גאַנצע גרופּע יודען אַרום זענען אויך געוואָרען זעהר אומרוהיג. מען האָט אַרויסגערופען דעם פאָרזיצער פון דער פער-וואַלטונג פון דער קינאָ-סטודיע.
— צי דען איז עס טאַקע דער אמת'ער מוראַ-טאָוו? — האָט מיט שרעק געפרעגט דער אַלטער — דאַן האָט מען מיר גלייך נאָך דעם, ווי איך בין געווען ביי איהם אין דער דעפּוטאַציע, אַרויסגע-שיקט פון טאַמבאָוו...
— יאָ, דאָס איז דער זעלבער מוראַטאָוו, ער איז ביי אונז אַן אַקטיאָר.
קוים מיט צרות איז געלונגען צו בערוהיגען דעם אַלטען.
אָט וועלכע בעגעגענישען עס טרעפען אין לעבען!..."

געשיכטע ווי אַזוי אַ מאַן האָט גע-צוואונגען זיין ווייב אנצושרייבען אַ „ודוי", אַז זי איז איהם בלומרשט אונטריי.

די מאָסקווער צייטונג „וועטשערנאַיאַ מאָסקוואַ" דערצעהלט:
„וויקטאָר פּאַוולאָווסקי און מאַריאַ מיליוקינאַ האָט געלעבט רוהיג און פריילעך עטליכע יאָהר, נאָר אָט איז אַראָפּגעקומען צו זיי פון אַן אַנדער שטאָדט מאַריאַ'ס אַ שוועסטער, קלאַוודיאַ, און עס איז געקומען אַ סוף צו זייער שלום בית. פּאַוולאָווסקי האָט אָנגעפאַנגען „אוכאַזשיוואַען" נאָך קלאַוודיאַ'ן.
— איינמאָל ביינאַכט, ווען מיין שוועסטער איז געווען ביי דער אַרבייט, — בעקלאָגט זיך קלאַוודיאַ, — האָט פּאַוולאָווסקי מיך פערגוואַלדיגט...
פון דאַן אָן האָט פּאַוולאָווסקי געלעבט מיט דעם ווייב און גלייכצייטיג אויך מיט איהר שוועס-טער. עס האָבען זיך אָנגעפאַנגען קריגערייען אין הויז. פּאַוולאָווסקי האָט געוואָלט פּטור ווערען פון דעם ווייב, האָט ער גענומען איהר דערגעהן די יאָהרען און מאַכען דעם אָנשטעל, אַז ער איז זעהר אייפערזיכטיג, וואָס זי בעגעגענט זיך כלומר'שט מיט אַנדערע מענער. מען האָט זיך אַזוי לאַנג געקריגט, ביז מען איז זיך פונאַנדערגעגאַנגען. פּאַוו-לאָווסקי האָט זיך אַריבערגעקליבען אויף אַן אַנ-דער קוואַרטיר צוזאַמען מיט דער ווייב'ס שוועסטער, איבערלאָזענדיג דאָס ווייב אַ שוואַנגעריגע אין זי-בענטען מאָנאַט. זיין אַוועקגעהן פון דער פרוי ער-קלערט פּאַוולאָווסקי גאַנץ איינפאַך:
— איך האָב געוואָלט איינאָרדנען מיט קלאַוו-דיאַ'ן אַ „שעהן לעבען"...
אָבער אַנשטאָט אַ „שעהן לעבען", האָט זיך בעקומען אַ גאַנץ מיאוס'ער סוף. אינגיכען האָט פּאַוו-לאָווסקי נישט נאָר אַוועקגעוואָרפען קלאַוודיאַ'ן (די ווייב'ס שוועסטער), נאָר ער האָט נאָך געצוואונגען מאַריאַן אַרויסצוגעבען איהם אַ צעטעלע, אַז זי איז אַוועק פון איהם נישט קיין שוואַנגעריגע.
די פערלאָזטע פרוי מאַריאַ האָט דערווייל גע-בוירען אַ קינד. פּאַוולאָווסקי האָט אָבער נישט אַנער-קענט דאָס געבוירענע קינד אַלס זיינע, נישט קו-קענדיג אויף דעם, וואָס ער איז זיך צוזאַנגען מיט דער פרוי, ווען זי איז געווען אין זיבענטען מאָנאַט. מאַריאַ האָט אָנגעקלאָגט פּאַוולאָווסקי'ן אין געריכט, אַז ער זאָל איהר צאָהלען אַ געוויסע סומע מאָנאַטליך אויף אויסצוהאַלטען דאָס קינד. פּאַוולאָווסקי אָבער האָט איהר גענומען סטראַשען:
— אויב דו וועסט געהן משפּטן זיך מיט מיר אין געריכט, וועל איך צושטעלען צום געריכט דיין „ודוי"...
מאַריאַ האָט זיך דערשראָקען און האָט אָנ-געגעבען אין געריכט אַ מעלדונג, אַז פּאַוולאָווסקי איז נישט דער טאַטע פון קינד און האָט געבעטען, אַז מען זאָל די קלאַגע געגען איהם אויפגעבען. אָבער אַזוי ווי אין אַזעלכע פאַלען זוכט דאָס געריכט צו פערטיידיגען די אינטערעסען פון קינד, האָט דאָס געריכט איהר פערלאַנג צוריקגעוויזען און האָט די פערהאַנדלונג פאַרטגעזעצט. פּאַוולאָווסקי האָט דאַן צוגעשטעלט צום געריכט די בעריהמטע „ודוי" פון זיין פרוי. אין דער ראָזיגער „ודוי" האָט די פרוי אין דער סאַמער ציניש'סטער פאָרם זיך מודה גע-ווען, אַז זי האָט כסדר פערראַטען דעם מאַן.
„איך האָב געלעבט, — שרייבט זי, — מיט סערגעי'ען, האָב געפיהרט אַ ראָמאַן מיט דראָגאָוו'ן אין מאַסטערסקאַיאַ. סאַי דאָס ערשטע און סאַי דאָס צווייטע קינד זענען נישט זיינע. איך האָב זיי אָנגעלעבט מיט אַנדערע"...
אָט די ראָזיגע מערקווירדיגע „ודוי" איז גע-ווען געשריבען מיט מאַריאַ'ס האַנדשריפט. די קאַפּ-לעך אָבער צו די קאַפּיטלען פון די ראָמאַנען זענען געווען געשריבען מיט פּאַוולאָווסקי'ס האַנדשריפט. איינער פון די ריכטער האָט איהר געשטעלט די פראַגע:
— וואָס האָט אייך געצוואונגען אָנצושרייבען אַזאַ „ודוי"?
— דער מאַן האָט עס געפאָדערט פון מיר,— האָט זי געענטפערט.
— וואָס הייסט געפאָדערט?!
— גאָר איינפאַך. ער פלעגט מיר אַוועקזעצען ביים טיש און זאָגען: „שרייב" — און ער האָט דיקטירט...
— און איהר האָט זיך נישט געשטעלט געגען?..
— עס האָט נישט געהאָלפען. ער פלעגט מיך צובינדען צום טיש און צווינגען שרייבען.
דאָס געריכט האָט געפונען, אַז פּאַוולאָווסקי איז דער טאַטע פון קינד און האָט געפּסק'ענט, אַז ער מוז צאָהלען 25 רובל אַ חודש אויף אויס-האַלטען דאָס קינד. אויסער דעם האָט מען איהם נאָך אָנגעקלאָגט פאַר צווינגען מיט געוואַלד זיין פרוי אויסצוטראַכטען אַ מיאוסען בלבול אויף זיך אַליין. פּאַוולאָווסקי האָט געלייקענט, אַז ער האָט איהר געצוואונגען צו שרייבען „ודוי". אַ רייהע עדות אָבער פון זעלבען הויז האָבען דערצעהלט, אַז זיי האָבען פיל מאָל געהערט ווי ער פלעגט איהר צווינגען ביינאַכט צו שרייבען די „ודוי".
דאָס געריכט האָט דעריבער איהם פער-אורטיילט צו אַ יאָהר צוואַנגס-אַרבייט פאַר דעם פערברעכען.

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20
גאַסטראָלען פון די לאָדזער ליבלינגען אננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש
היינט, זונטאַג, דעם 1-טען יולי, 9 אָוונט ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע!
אַרעסטאַנטקע נומער 49
לעבענסבילד אין 4 אַקטען פון זאָלאָטאַרעווסקי.
הויפּט-ראָלען: „ריי"–אננאַ יאַקובאָוויטש, „דזשיימס" – היימאַן יאַקובאָוויטש.
מאָנטאַג, דעם 2. יולי 9 אָוונט גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50
וואָס פרויען פערלאַנגען
לעבענסבילד אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון שפּאַשניקאָוו. הויפּט-ראָלען:
„ענגע" – אננאַ יאַקובאָוויטש,
„יאָסעל" – היימאַן יאַקובאָוויטש.
דינסטאַג, ד. 3 יולי 9 אָ"וו. צו ביליגע פרייזען
בלינדע פרויען
אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון ד"ר בלאַך.
הויפּט-ראָלען: בעלאַ – אננאַ יאַקובאָוויטש,
מאָזענטאַל – היימאַן יאַקובאָוויטש.
אַלע פּיעסען זענען רעזשיסירט פון היימאַן יאַקובאָוויטש.
ס'נעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פאַדערמאַן. מענער: אריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווייליך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינגעשטודירט פון טאַנץ-מייסטער ב. לייבאָוויטש. אדמיג.: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.-קאַסע.
אנאָנס! די נאָהענסטע פּרעמיערע „סערקע קאָזאַק"

Dr.med. ST. HEINRICH
WIŚNIOWA GÓRA
WILLA KACZOROWSKIEGO
ספּעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקהייטען.

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען
קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.
אָפּנעהמשטונדען פון 12—2 און פון 5—7 יעדען אויך
... לעשניצע, נאַרעווסקער 17 פון 10—11 און פון 2—4

דער טאַנץ אַרום גאָלדענעם קאַלב.

(ראָמאַן).

44)

יענער האָט אַ קוק געטון אויף סעסיל'ן, און נישט האָבענדיג זי דערקענט, האָט ער געמאַכט אַ פערוואונדערט פּנים.
— מיר האָבען דאָך זומער צוזאַמען געשפּילט אין מאָנטע-קאַרלאָ. שוין-זשע דערקענט איהר מיך נישט?
— איהר וועט מיך העכסט-ענטשולדיגען, נאָר איך בעדענק נישט...
— זעהט איהר, און איך געדענק שוין גראָדע יאָ!.. איך וועל אפילו, ביי דער געלעגענהייט, בעטען וועגען אַ טובה: זאָגט מיר גענוי וואָס פאַר אַ קלוב איז עס? ווער שפּילט דאָ?.. ס'אַרע עולם איז דאָ?..
— גאָר נישט קיין אויסערגעוועהנליכער עולם... אומעטום איז דער עולם דערזעלביגער... מכל המינים.
— קומט דאָ אַמאָל אַהער דער באַראָן איי-דעלשטאַט?
— קיינמאָל נישט. ער שווימט אַ סך העכער. שפּילען שפּילט ער גאָר גרויס, און האָט קיין צייט נישט צו פערשפּילען...
— ווייסט איהר נישט אַמאָל, וואו ער גע-פינט זיך איצט? אין מאָנטע-קאַרלאָ, אַז ער קלייבט זיך צו פאָהרען אויף דרום...
— ס'קען זיין, אַז ער וועט פאָהרען אויף דרום, אָבער איצט געפינט ער זיך נאָך אין פּאַריז. נעכטען אין אָוונט האָב איך איהם געזעהן פאַה-רען אין אַן אויטאָ.
— אַז איהר וועט איהם זעהן, גיט איהם אָפּ אַ גרוס פון מיר... ווייסט איהר אפשר זיין אַדרעס? איך דאַרף איהם אָנשרייבען, וועגען אַ זעהר פיי-נעם ענין...
— איך ווייס גראָד נישט, וואו ער וואוינט. מיר דוכט זיך אָבער, אַז דער אויטאָ איז געפאָה-רען אין דער ריכטונג פון „פּאַלע ד'אָרסיי"... אפשר וועט איהר איהם דאָרט טרעפען"...
— איך דאַנק אייך. — איך וועל טאַקע אַהין צוגעהן...
סעסיל איז געווען צופרידען פון דעם ער-פאָלג, וואָס זי האָט געהאַט און זי איז אַוועק אַהיים.
זי האָט געפונען דעם שפּור.
איצט איז איהר אויסגעבליבען צו אַכטונג געבען אויפ'ן האָטעל ביים ברעג ד'אָרסיי.
אין צוויי טעג שפּעטער האָט זי מיט איבער-צייגונג געקאָנט זאָגען, אַז דער באַראָן און די באַראָנעסע איידעלשטאַט האָבען געוואוינט אין דעם ראָזיגען פּרעכטיגען בנין.
אויף דערווייל איז עס געווען גענוג.
זי האָט געוואוסט דאָס, וואָס זי האָט זיך אַזוי לאַנגע צייט געמיהט צו דערגיין.
איצט האָט מען געדאַרפט אויסאַרבייטען אַ פּלאַן פון דורכפיהרען ממשותדיגע זאַכען.
סעסיל האָט אָנגענומען אַ זעהר ריזיקאַלישע זאַך — זי וועט זיך אַליין איינקוואַרטירען אין פּאַ-לע ד'אָרסיי.
איהר איז לייכט געווען צו דערגיין די נומע-רען, וואָס ווערען פערנומען דורך איהר ברודער און זיין געליבטע.
דורכ'ן טעלעפאָן האָט זי זיך, נאָכגעפרעגט, צי איז נישט פריי איינער פון די שכנות'דיגע צי-מערען, פון רעכטס צי פון לינקס.
אזא צימער האָט זיך פּונקט געפונען. האָט איהם סעסיל בעשטעלט און גלייך פערנומען.
מען האָט זי אַריינגעטראָגען אין די האָטעל-ביכער אונטער'ן נאָמען מאַרק דע-ראַקלאַן.
סעסיל האָט גענוי אַדורכגעשטודירט איהר צימער, אַרומגעטאַפּט די ווענד נאָכגעקאָנטראָלירט אויף ווי ווייט מ'קען הערען פון צווייטען צימער, און בעטראַכט די טיר, וואָס האָט אָבגע-טיילט איהר צימער פון דעם שכנישען.
איצט האָט זי שוין געקאָנט וואַרטען אויף אַ פּאַסיגען מאָמענט.
איינמאָל האָט זיך איהר געמאַכט אונטערצו-הערען, ווי ראָבערט און סאָלאָמעאַ האָבען זיך אַדורכגערעדט וועגען טעאַטער. באַלד דערנאָך זע-נען זיי אַוועק.
סעסיל האָט אַביסעל געעפענט איהר טיר, און דערזעהן זיי געהען אויסגעפּוצטע מיט'ן לאַנגען קאָרידאָר.
דאָס איז געווען אַ גינסטיגע געלעגענהייט אויף אַדורכצופיהרען איהר פּלאַן.
זי האָט גענומען אַ בינטעל שליסלען, מיט וועלכען זי האָט אויפגעעפענט די טיר, וואָס האָט אָפּגעטיילט ביידע צימערען, און אין אַ ווײַלע אַרום איז זי שוין געווען אין דעם שלאָף-צימער פון איהר געגנערין.
כדי דאָס דינסט-מיידעל זאָל זי דאָ נישט טרעפען, האָט זי זיך געמוזט אויסבעהאַלטען אין צווייטען צימער, וואָס האָט געדינט אַלס סאַלאָנדעל.
זי האָט געהאַט אַ מאָדנע סאַטיספאַקציע צו זיין אין די צימערען פון די אומגליקליכע, וועלכע האָבען בעשלאָסען זי צו דער'הרגענען, און האָבען זיך געפיהלט פריי פון איהר לויערענדען בליק.
זי האָט זיך בעהאַלטען אין דעם שאָטען פון גאַרדעראָב און צוגעוואַרט ביז די דינסט איז פערבייגעגאַנגען.
פּלוצים האָט זי בעהערשט אַ מאָדנע שרעק:
— וואָס וועט זיין, אַז מ'וועט מיך דאָ פּאַקען:
— האָט זי אַרויסגעשעפּטשעט-מ'עט דאָך, מיינע אַז כ'בין דאָ געקומען דורכפיהרען אַ גנבה... מען וועט מיך אַריינזעצען אין טורמע...
זי איז צוריק אַוועק אין איהר צימער, פער-מאַכט די טיר, און זיך פערטראַכט, ווי שווער עס וועט איהר זיין צו נוקם זיין זיך אין סאָלאָמעאַ'ן נישט אָנריהרענדיג דערביי די פרייהייט פון איהר ברודער.
זי האָט געפיהלט, אַז זי האָט שוין נישט קיין כּוחות אַדורכצופיהרען גענוי דעם אָנגעצייכענטען פּלאַן.
זי האָט גערעכענט צו דערהרגענען סאָלאָ-מעאַ'ן, נאָר די שרעק פאַר'ן פערברעכען איז גע-ווען שטאַרקער פון איהר שנאה.
סעסיל איז שוין געשלאָפען, ווען ראָבערט און סאָלאָמעאַ זענען צוריקגעקומען אַהיים.
זיי האָבען געמוזט אַ סך טרינקען, וואָרום זיי זענען געקומען אין אַ פרעהליכער רוישיגער שטימונג, און זייער הויכער שמועס און לאַכען האָט אויפגעוועקט סעסיל'ן.
זי האָט געהערט עטליכע ווערטער פון זייער געשפּרעך, געהערט זייער געלעכטער, לוסטיג מאַ-כען זיך, און נישט אַכטענדיג דערויף, וואָס זי איז זיי שטאַרק מקנא געווען, איז זי גרייט געווען צו לאָזען זיי געמאַך און אומקעהרען זיך צו איה-רע פליכטען, וועלכע זי האָט פערוואָרפען פון יענער צייט, ווען זי האָט זיך צוזאַמענגעטראָפען מיט איהר ברודער אין צאַפּאָט נאָך דעם, ווי איזאַק בערג איז דערמאָרדעט געוואָרען.
אין דער צייט, ווען סעסיל איז געווען אַזוי פערזונקען אין טרויעריגע מחשבות, איז ראָבערט מיט סאָלאָמעאַן געווען פערטון מיט זיך — מיט זייער ליבע-פרייד.
זיי האָבען געבליהט, און זי האָט געפיהלט אַן אוממעסיגע צו ליבען.

(פאָרזעצונג קומט).

פרוי פערסמ'ט דעם מאַן.

אַפּעלאַציאָנס-געריכט בעפעהלט אויסצוגראבען דעם טויטען קערפּער.

בשעתו האָט דאָס לאָדזער קרייז-געריכט בעאורטיילט דעם פּראָצעס פון אַ געוויסער פּאַולינאַ רעקס, וועלכע איז בעשולדיגט געוועהן, אַז זי האָט פּיפּלעכווייז פערסמ'ט איהר מאַן. רעקס איז פּאַטאליך אויסגעגאַנגען. נאָכ'ן טויט האָט מען איהם בעפּאַלזאַמירט און אין אינגעווייד געפונען אַרשעניק. איינער פון די קרובים האָט דערצעהלט, אַז אין דער וואָהנונג פון די רעקס'ן האָט זיך טאַקע געפונען אַרשעניק אויף צו סמיען די מייז.

אַזוי ווי בעת די געריכטס-פערהאַנדלונגען זענען געוועהן קנאַפּע בעווייזען פון דער פרוי'ס שולד, איז זי בעפרייט געוואָרען. דער פּראָקוראָר האָט דערלאַנגט אַן אַפּעלאַציע, און איצט האָט דאָס אַפּעלאַציאָנס-געריכט בעפוילען אויסצוגראָבען דעם קערפּער און צו מאַכען אַ נייע עקספּערטיזע.

לוין-אַקציע פון די שטאָדטישע אנגעשטעלטע

פאָדערען אַ הוספה פון 15 פּראָצענט.

דער פעראיין פון אַנגעשטעלטע אין די קאָמונאַלע און אין די אינסטיטוציעס פון עפענטליכען נוצען האָט זיך געווענדעט צום מאַגיסטראַט מיט אַ בריף, אין וועלכען עס ווערט געפאָדערט אַ הוספה פון 15 פּראָצענט פאַר אַלע סעזאָן-אַרבייטער. די פאָדערונג ווערט מאָטיווירט דערמיט, וואָס דער יקרות איז געשטיגען אויף 25 פּראָצענט, הוספה'ס האָבען שוין בעקומען אַפילו די טעקסטיל-אַרבייטער, און דער מאַגיסטראַט האָט געגעבען בלויז די הוספה, וועלכע איז פאָראויסגעזעהן אין צירקולאַר פון אינערן-מיניסטעריום.

בנוגע די מאַגיסטראַט-בעאַמטע פאָדערט דער פעראיין אויסצוגלייכען די פּענסיעס מיט די בעאַמטע פון וואַרשאַווער מאַגיסטראַט און אויסצוצאָהלען דעם א. נ. גרויסשטאָט-צושלאַג.

מיט דער פאָדערונג וועט זיך דער מאַגיסטראַט בעשעפטיגען אויף איינער פון די נאָהענטסטע זיצונגען.

היט די קינדער!

עלטערען טראָגען די פעראַנטוואָרטליכקייט.

(2) אויפ'ן הויף פון יוליוס-גאַס 23 האָט זיך געשפּילט דער 3-יעהריגער עוגעניוש קינדערמאַן. דאָס קינד האָט אַריינגעזעצט אַ הענטעל אין די רעדער פון ברונעם און אַזוי ווי דער מאָטאָר איז גראָד געגאַנגען, האָט עס דעם קינד אָפּגעריסען דריי פינגער. געגען די עלטערען איז צונויפגעשטעלט געוואָרען אַ פּראָטאָקאָל פאַר איבערלאָזען אַ קינד אָהן אויפזיכט.

(2) די 5-יעהריגע זעזאַנאַ שומסקאַ זשגאָווסקאַ 82 האָט געוואָלט אַריבערלויפען די גאַס פאַר'ן טראַמוואַי, דער טראַמוואַי איז אָנגעפאָהרען אויפ'ן קינד און איהר אָפּגעשניטען די פינגערליך פון לינקען פיס, ווי אויך צובראָכען עטליכע רוקען-ביינער. מען האָט דאָס קינד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אננאַ-מאַריאַ און די עלטערען צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר לאָזען דאָס קינד אָהן אויפזיכט.

אויטאָ'ס הוליען.

(2) אין משך פון'ם נעכטיגען טאָג זענען פערגאַטירט געוואָרען פאָלגענדע אומגליקס-פּאַלען פון אויטאָ'ס.

עס זענען איבערגעפאָהרען געוואָרען: די 7-יעהריגע באַסיע גאָלדבערג ציגעל-גאַס 41, און דער 4-יעהריגער הענריק לובאָכינסקי, וואָלבאָרסקאַ 20.

אונטער די רעדער פון אויטאָ זענען אויך פערוואונדעט געוואָרען: די 62-יעהריגע יוליאַנאַ העבלער (בענעדיקטאַ 42) און דער 28 יעהריגער איזשמעוש טשיפּליאַק (פּלאַצקאַ 26).

פערסמ'ט מיט פיש.

נעכטען האָט זיך פערסמ'ט מיט פיש דער 33-יעהריגער יונה סאַנדאַטש (קאָנסטאַנטינער 3) וועלכען עס האָבען מכבד געווען מיט אַ „שטיקעלע פיש" זיינע בעקאַנטע אויף אַגראַדאָווע 3. פּאַנאַ-טאָוויע האָט סאַנדאַטש'ן איבערגעפיהרט אין לעטש-ניצע „אוניטאַס" אויף פּוסטע גאַס.

אין מאַנגעל

צובראָכען די הענד.

(2) אויף קאַמיענאַ נומער 2 געפינט זיך אַ מאַנגעל, וועלכע געהערט דעם 25 יעהריגען מרדכי גאָלדבערג. עהרנעכטען האָט גאָלדבערג, צוליב אונפאָרזיכטיגקייט אַריינגעלעגט די האַנד צווישען די מאַנגעל-טיילען און די מאַשין האָט איהם אַריינגעצויגען און איבערגעבראָכען די האַנד. פּאַגאָטאָוויע האָט איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל פון שוו. יוזעף.

אכטונג, לעטניקעס!

— דעם —

„נייעס פאָלקסבלאַט"

קען מען בעקומען טעגליך אויף די זומער-וואוינונגען:

ווישניאָוואַ-גורא

אין דער ביערהאַלע

גאַלקובעק און זשאַכאָוויץ

אויף די באַהן-סטאַציעס.

טראַגישער זעלבסטמאָרד פון א 19-יעהריגן שילער

וואַרשאַ, 30 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). ביים איבערפיהרען די שילער פון די מיטעל-שולען פון איין קלאַס אין צווייטען האָט מען היי־יאָהר אָנגעווענדעט אַ בעזונדערע שטרענגקייט, בפרט ביים איבערגעהען אין די העכערע קלאַסען דאָס האָט געבראַכט דערצו, אַז פיל שילער האָבען נישט בעקומען קיין פּראָמאָציע און זענען געבליבען אויפ'ן צווייטען יאָהר אין די קלאַסען.

איינער פון די דאָזיגע איבערגעבליבענע שילער, דער 19-יעהריגער ירושי פליגעל (זאַמבקאָווסקאַ 5) האָט זיך די זאַך גענומען אַזוי צום הארצען, אַז ער איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד. פליגעל איז געווען אַ שילער פון 7-טע קלאַס אין דער גימנאַזיע אויפ'ן נאָמען פון פירשט פּאָניאַטאָווסקי.

אין זיין קלאַס איז ער געווען דער עלטסטער לויט די יאָהרען. דער פאָטער זיינער איז נישט קיין פערמעגליכער מענש און דאָס יונגעל האָט פלייסיג געאַרבייט, שטרעבענדיג צו ענדיגען די גימנאַזיע און ערייננגוטרעטען אין אוניווערזיטעט. אין שטוב פלעגט מען זיך אָבגעהמען פון מויל, אבי דאָס יונגעל זאָל קאָנען דערגרייכען זיין צוועק. פון די נישט איבערגעשלאָפענע נעכט, בעת וועלכע ער פלעגט זיצען פערטיפט אין די למודים, איז דאָס יונגעל געווען שטאַרק ערשעפּט. בעת'ן לעצטען קווארטעל פון שול-יאָהר האָט ער דערזעהן, בעת אַ „קלאַסובקע" נישט בעקאָנט מאַכען די אויפגאַבען, וועלכע זענען איהם געווען גוט בעקאַנט.

דינסטאָג האָט פליגעל ענדליך דערהאַלטען אַ מעלדונג, אַז ער האָט קיין פּראָמאָציע נישט בעקומען. אַ פערצווייפעלטער, האָט זיך דער שילער אומגעקערט אַ היים און ער איז געווען אַזוי צוטראָגען, אַז ער האָט נאָך אין מויל אַריין נישט גענומען במשך פון אַ גאַנצען טאָג.

ווען דער פאָטער האָט זיך אומגעקערט אַ היים, האָט דער דורכגעפאַלענער שילער אויסגעבראָכען מיט אַ ספּאַזמאַטיש געוויין, רופענדיג:

— טאַטע, דיין שווער-פערהאָרעוועטע גראָשען, אונזערע הונגעריגע טעג, מיין שווערע אַרבייט — זענען אַזוי נישט יושר'דיג אָפּגעשאַצט געוואָרען!..

אין שטוב איז באַלד בערשלאָסען געוואָרען, אַז צוליב דער שווערער צייט וועט שוין דאָס יונגעל זיך נישט אומקעהרען אין שולע אויפ'ן צווייטען יאָהר, נאָר ער וועט זיך אָנהויבען לערנען אַ פאַך.

אַרום 10 אָוועגד איז דאָס יונגעל פּלוצלינג פערשוואונדען געוואָרען פון שטוב. ווען ער האָט זיך לאַנג נישט אומגעקעהרט, האָט איהם דער פאָטער אָנגעהויבען אַרומזוכען און עהנדליך, אַרום האַלב 2 ביינאַכט, געפונען הענגען אַ טויטען אין אַ שפּייכלער אין זעלבען הויז...

מאַרשאַל פּילסודסקי

ביים אויסערן-מיניסטער.

וואַרשאַ, 30. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער מאַרשאַל פּילסודסקי האָט פאַר זיין אָפּפאָהרען קאָנפערירט מיט עטליכע מיניסטאָרען. דער קריגס-מיניסטער האָט אויך בעזוכט דעם קראַנקען אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי.

דעפּ. ראַזמארין פערוואונדעט

בעת אַן אויטאָ-קאַטאַסטראָפע.

לעמבערג, 30. (טעלעפאָניש). דער דעפּ. ראַזמאַרין איז היינטיגע נאַכט, פאָהרענדיג מיט אַן אויטאָ פון סאַמבאָר קיין לעמבערג, פערוואונדעט געוואָרען אין קאָפּ, בעת אַן אויטאָ-קאַטאַסטראָפע. דער צושטאַנד פון דעפּ. ראַזמאַרין איז נישט קיין געפעהרליכער.

אַלץ צוליב די עקזאַמענס...

1 שילער משוגע געוואָרען און איינער זיך דערשאָסען

לעמבערג, 30 (א. וו.) פון פּשעמישל מעלדעט מען, אַז אין דאָרטיגען אוקראַינישען גימנאַזיום איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכער פאָרפאַל. דער שילער פון 7 קלאַס פינגער, האָט בעקומען אַן אָנפאַל פון משוגעת צוליב דעם וואָס ער איז נישט אַריבערגעגאַנגען פון דעם 7-טען אין 8-טען קלאַס.

מעלדונגען.

אכטונג, טראַנספּאָרט-אַרבייטער.

צוליב דעם אויסגעבראָכענעם שטרייק אין די עקספּעדיציעס ווערט איהר אויפגעפאָדערט נישט אַרויסצוטראָגען קיין סחורות פון די מאַגאַזינען, נישט העלפען פּאַקען אָדער טון אַנדערע אַרבייטען אין די שטרייקענדע פירמעס. אייך איז בלויז דערלויבט טראָגען סחורות אין די מאַגאַזינען.

פאַר נישט אויספיהרען די פאָראָרדנונג וועט מען ווערען אויסגעשלאָסען פון פעראיין.

פערוואַלטונג פון טראַנספּאָרט-אַרבייטער פיליע איינס לאַגעווניצקאַ 4.

פון די פּראָפעסיאָנעלע „אָרט"-קורסען.

דערמיט ווערט בעקאַנט געמאַכט, אַז עס זענען פערהאַן פרייע ערטער אין דער רונד-זאָקען-אָבטיילונג, וועש נייעריי, האַנד און מאַשין-האַפט, קראַפּט-שפּולען צו זאָקען און וועבעריי, מאַניקור, אָנדולאַציע.

עס ווערען שוין אָנגענומען איינשרייבונגען זיך צו לערנען רייגען, וועפּען.

וועגען טערמין פון לערנען קראַפּט שרען וועט בעזונדער געמעלדעט ווערען.

אכטונג האַנד-וועבער!

אין דער מעכאַנישער וועבעריי זענען פון 2 אַ זייגער ביז 7 אין אָוונד (נאָכמיטאָג קורס) פערהאַן איינִיגע פרייע ערטער.

CASINO

רעווי-טעאַטער   רעווי-טעאַטער

היינט פּרעמיערע פון דער גרויסער רעוויע!

נייער פּראָגראַם!   נייער אַרטיסטישער אַנסאַמבל!   גאַסטשפּילען פון:

Niuta Bolska, Halina i Anna Zabojkiny, R. Gierasieński, W. Zdanowicz, Z. Negro i inni

נור פאַר דערוואַקסענע

גרויסע אַקטועלע רעוויע אין 2 טיילען, 14 בילדער, פון י. באַדזאַקאָווסקי, י. ווים, טאַם, דאַמאַסלאַווסקי.

„אויף פּישלער" — סקעטש פון י. ווים.

„דער חלום" — כאָרעאָגראַפישע סצענע.

„דאָס בעטעל" — אָפּערעטקע פון י. באַטשכאַווסקי.

„ראַדיאָ" — הינטער די קוליסען פון דער אויפגאַבע-סטאַציע.

„פאַר איינציגע 20 גראָשען" — גאַסען-פערקויפער.

„טריגעמיני" — מוזיקאַלישער סקעטש פון י. ווים.

„מיין סימפּאַטיע" — אַ ליד פון פּיאַטראָווסקי.

„גייט שלאָפען" — עפּעס פרעהליכעס.

אין פּראָגראַם צווישען אַנדערע:

היינט 3 פאָרשטעלונגען: 6, 8 און 10 אין אָוונד.   די קאַסע איז טעטיג פון 12—2 און פון 5 נאָכמיטאָג אָן.

מעבעל

אײדער איר גײט אײנקױפן

שיינגעס, פעלצען, נײ-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָװאַרען א.ז.װ. און צאָהלט די העכסטע פרײזען

א. װײצמאַן נאַראָטאָװיטשאַ 19

(דזיעלנע)

אין מעבעל-געװעלב, (פריװאַט-װאָױנונג שענקעװיטש 29)

בײ מיר איז שטענדיג דאָ פאַרשידענע געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פאַרקױפען. 815

אשרי אדם שומע לי!

לשקד על דלתותי יום=יום כי הולך בתום ילך בטח

און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאַזוע זאַכען, זאָלסטו גלײך קומען צו לױפען אין ביוראָ

17 פעטריקאָװער 17

דורכגאַנג זאַכאַדניא 52. יואַ ס׳ווערט ערלעדיגט און געװיסענהאַפט געשריבען לױט׳ן אױסטאַװ אַלערלײ ביטעס קלאַװזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אױף אַלע שטעט א׳ פּױלען, אַפּעלאַציעס צי װילנע און קאַרנע אַפּאָזיציעס, אַרװאַלאַניעס, רעקורסען װעגען דירה אין אױשאַנד-ראַזיעמטשי, װעגען פּעסער און קאָמיסאַריאַט-רושאַנדו און אַלע פּאָליצײ-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַװיזנעס, קאַרנע ספּראַװעס, װי אױך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען

מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ, רעכט-קאָנסולענט.

Dr. med.

E·Szereszewska

Wiśniowa góra, Willa Krenicera.

קינדער-קראַנקהײטען.

נעמט אָן פון 10–11 פריה און פון 4–5½ נאָכמיטאָג.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און דענטיסטישער קאַבינעט.

בושעזשינער 11, טעל. 63=37

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָװענד.

ד״ר װאָלינסקי	נאָז, האַלז, אױרען קר.	3—4
ד״ר קערשנער	קינדער קראַנקהײטען	9-11 3-4½
ד״ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד״ר לוּבימש	הױט-און געשלעכט-קר.	12½—1½
ד״ר שמירגעלד	נערװען און גײסטיגע קר.	1—2
ד״ר גאָלדבלאַט	אױגען-קראַנקהײטען	12½—1½
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—2
ד״ר בס־ינבאַן	פרױען און געבורטס-הילף	3—4

ספּיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען װי שטאַמלען א. א. די פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-באַשטראַהלונג אינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אױף טערלאַגע—װיזיטען אין שטאָט.—אין לאַבאָראַטאָריום װערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, װי אױך פּלעגמע און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ד״ר לאָזשינסקי סטאַראָפּאָלסקא	צאָהן-אַרצט	10—1 3—6

קינסטליכע צײהן, קראָנען, פּאָמבען א. א. װ.

די לעטשניצע איז אױך פּתוח זונטאָג.

ZAGINIONE ZOSTAŁY 3 weksle: 1) Weksel na zł. 25 płatny 2/7 1928, 2) Weksel na 30 zł., 3) Weksel na zł. 40—wystawca Szwarcbard. Weksle zostają unieważnione. Zwrócić takowe do LIBERMANA Północna 10. 270

עס װערט געברױכט

לערן-יונגלעך

ביים בוכבינדער

מ. לאַנדאַ

17 װסכאָדניאַ 17

קענען באַלדיגע צאָהלונג.

Doświadczona

POLONISTKA

przyjmuje lekcje na lipiec

Cegielniana 41/27

od 13-ej do 15-ej

i od 19-ej do 20-ej:

Zgubiłem świadectwo

tożsamości wyd. przez gminę Dubiecko pow. Przemyśl na imię

JOEL BETRAM

ur. 1911 r. Znalazca zechce takowy zwrócić do administracji niniejszego pisma. 271

הײלפּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שװאַכבעגאַבטע, נערװעזע קינדער.

Dr. med.

A.Szmirgeld

נערװען-אַרצט

עלעקטריזאַציעס, ליכטבאַד

Cegielniana 6, tel. 51-89

נעמט אָן פון 5—7 אָװענד

OGŁOSZENIE.

Wydział Przedsiębiorstw Miejskich Magistratu m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości pp. właścicieli dorożek samochodowych, że stosownie do § 14 przepisów o eksploatacji dorożek samochodowych w m. Łodzi, wydanych przez Magistrat m. Łodzi, a zatwierdzonych przez Radę Miejską w dniu 25 czerwca 1925 roku, przystępuje z dniem 2 lipca 1928 roku do dorocznego przeglądu samochodów.

Przegląd odbywać się będzie na Placu Wolności w czasie od godz. 8 rano do godz. 1 po poł. w następującym porządku:

dnia	2	lipca	1928	roku	– dorożek samochodowych	od	№	1– 15	włącz.
„	3	„	„	„	„	„	„	16– 30	„
„	4	„	„	„	„	„	„	31– 45	„
„	5	„	„	„	„	„	„	46– 60	„
„	6	„	„	„	„	„	„	61– 75	„
„	7	„	„	„	„	„	„	76– 90	„
„	9	„	„	„	„	„	„	91–105	„
„	10	„	„	„	„	„	„	106–120	„
„	11	„	„	„	„	„	„	121–135	„
„	12	„	„	„	„	„	„	136–150	„
„	13	„	„	„	„	„	„	151–165	„
„	14	„	„	„	„	„	„	166–180	„
„	16	„	„	„	„	„	„	181–195	„
„	17	„	„	„	„	„	„	196–210	„
„	18	„	„	„	„	„	„	211–225	„
„	19	„	„	„	„	„	„	226–240	„
„	20	„	„	„	„	„	„	241–250	„

Łódź, dnia 28 czerwca 1928 roku.

MAGISTRAT m. ŁODZI.

װאָרנונג!

אַזױ װי עס האָבען זיך בעװיזען אין שטאָט פאַרשידענע נאָכגעמאַכטע פעלד=בעטען, מאַך איך בעקאַנט דאָס ג׳ פּובליקום, אַז די

עכט= פּאַטענטירטע **בעטען** עכט= פּאַטענטירטע

זײנען פּראָזעהען נור מיט דער שוץ-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַרװעלכע מיר זײַנען פאַראַנטװאָרטליך ביז 3 יאָהר.

— צו בעקומען איז אַלע געשעפטען. —

אױסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אױף לאַגער אין א גרױסען אױסװאַהל

ניקעל=בעטען,	אַמעריקאַנקעס,
נירעל=קינדער=בעטען,	קינדער=װעגעלעך,
טיש=בעטען,	קינדער=בענקעלעך
מעטער=מאַס,	אױף רעדלעך.

מאַטראַצען

געבעטע, שאַטקאָװע און קאַנאַדיסקע.

קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט װענטלעך װײס אָדער ברױן 17 זל.. פּאָלאָװע בעטלעך 14 זל.

רעעלע בעהאַנדלונג. ❖ פאַבריקס-פּרײזען. ❖ זעמטליכע רעפּאַראַטורן.

הערט! לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24, טעל. 31-85. דעטייל!

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט װערט בעקאַנט געמאַכט, אַז אױפ׳ן גרונד פון דעם נײעם אָפּמאַך מיט דעם קאָמוניקאַציע-מיניסטעריום קומט פאַר דער

באַהן-בילעטען=פערקױף „ORBIS“

אין׳ם פּױלישען רײזע=ביוראָ

אין לאָדז, אַנדזשעיאַ 5 און נאַװאָמיעסקאַ 2

אָנהױבענדיג פון 1-טען יולי ד. י. צו שטרענג נאָרמאַלע פּרײזען, ד. ה. צו די זעלבע פּרײזען װאָס אין די בילעטען-קאַסעס אױף די באַהנען.

פּױלישע רײזע=ביוראָ „ORBIS“ אַגענטור אין לאָדז.

נאַטור=װיסענשאַפטליך=מעדיצינישע אױסשטעלונג

א. נ. געזונדער און קראַנקער מענש

לאָדז, נאָװאַ=טאַרגאָװאַ 24. איז אָפען טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אָװ.

בעמערקונג: הײנט קומט פאָר א פאָרלעזונג פון ד״ר קלינגער

„די װענערישע קראַנקהײטען און זײער געזעלשאַפטליכע בעדײטונג“. א.ד.ט.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Dla dorosłych! Dziś i dni następnych!

Niechaj nas dziecko sądzi!

dramat w 9 aktach.

Dla młodzieży! **Dla młodzieży!**

Trzej uczciwi hultaje!

dramat w 10 aktach.

Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonics

לאָזשי

מיט בעקװעמליכקײט פאַר 2 יונגעלײט צו שלאָפען

פּאַמאַרסקאַ 50.

צו ערפאַהרען ביים װעכטער

א שטוב

צו פערמיטען.

צו ערפאַהרען לושינסקי

װסכאָדניא 59. 278

פאַרלאַפּאַנעס

פאַר רײזע

95 זל. 105 זל. 115 זל.

פאַרלאַפּאַנען קעסטעל

210 זל. 185 זל. 165 זל.

אױף גינסטיגע בעדינגונגען

שלאַגערן! פּליטעס צו טעפּך אין א גרױסען אױסװאַהל

נאָר בײ

ALFRED LESSIG, Nawrot 22

װיכטיג פאַר ה״ה פריזיערס!!!

צוליב די קאָנקורענץ, װערען די פּרײזען מיט׳ן הײנטיגען טאָג בעדײטענד פאַרקלענערט:

קעלנישע בלומען=װאַסער	3.20	א קילאָ
װעזשעטאַל	1.40	„
ראַזיר=זײף „אָראַ“	6.00	„
ברילאַנטין	3.40	„

פראַנצױזישער לאַקיר 45 גר. א דעקאַ.

איך בעזיץ א רײכען אױסװאַהל פון ראַזיר=מעסערס, פּלאַטין- און שטאַהל=זאַכען צו פאַבריקס-פּרײזען. מיט אַכטונג

י. דרוקער, זאַװאַדזקאַ 11.

בעמ.: פאַר ענגראָסיסטען – געהעריגער ראַבאַט און גינסטיגע בעדינגונגען.

שפּאָרט געלד!

קױפט

שירמס, שטעקענס

נאָר אין דער װערקשטעל פון

ס. פײגענבוים, נאַראָטאָװיטשאַ 19

װײל איהר קענט דאָרט קױפען מיט 25%. ביליגער װי איבעראַל.

אַכטונג! עס װערען אָנגענומען אַלערלײ רעפּאַראַטורען און דעקונג.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך=דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָװסקי	נאָז האַלז, אױרען קר.	10—11 2—3 6—7
ד״ר רושאַנאָװ	הױט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטײן-פּאָלאַק	אױגען-קראַנקהײטען	1—2 7—8
ד״ר יוססמאַן	נערװען קראַנקהײטען	12—2
ד״ר ראָזענצװײג	קינדער-קראַנקהײטען	10—12 4—5
ד״ר פּאַפּיערני	פרױען און געבורטס-הילף	11½-1 5—6
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהײט.	4-5 זונ. 1—2
ד״ר הײנבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד״ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענסקי	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-מונדהײלונג, פּלאָמבירונגען, קראָנען, טעסטען א. א. װ. בײ דער לעטשניצע איז געעפענט געװאָרען

א רענטגען=אינסטיטוט

הײלונג פון הױט קראַנקהײטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלײכטונגען, קװאַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען, א קורס פאַר שטאַמלער. אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אױך אָפען זונטאָג.

װיזיט אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. גאַבינעט

פרל. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָװענד

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31=08

הײלט גאַנץ פאַרנאַכלעסיגטע צײהן- און מונד-קראַנקה.. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, הײלט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צײהן. נעהמט אָן פון 9–7 אָװענד. צו ביליגע פּרײזען.

אַבאָנעמענטס-פּרײז: אין לאָדז – 5 זל. א חודש מיט אָפּטראָגען א הײם; אױף דער פּראָװינץ – 6 זל. א חודש; אין אױסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טײערער. פאַר׳ן אינהאַלט און טערמינען די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פאַראַנטװאָרטליך די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בײטאָג און בײנאַכט.

אַנאָנסען-פּרײז פאַר׳ן טעקסט—15 גר. פרײטאָג און ערב יו״ט—20 גר. אין דער ז״ים 7 שפּאַלטען. אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ 4 „. פאַר א פּעטיט-שורה: נאָכ׳ן טעקסט—10 „ „ „ „ —15 „ „ 7 „. פליטער דער שטאָט 50 פּראָצ. טײערער. אױסל. 100 פּראָצ. טײערער. מעלדונגען—10 גר. א װאָרט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.